

1 nekom istragom koja je bila u toku?

2 O: Ne.

3 P: Dakle, bili ste samo u kancelariji gospodina Župljanina i s njim ste
4 razgovarali o raznim pitanjima?

5 O: To je ono čega se ja sećam.

6 P: Juče smo videli, mislim da je to, ali ne znam, ne znam tačno na kojoj
7 strani u kom trenutku, ali videli smo jedan video-insert, poslednji koji Vam je
8 Tužilaštvo pokazalo, i u jednom delu autor tog priloga, gospođica Marshall, Vam
9 je pokazala kako funkcioniše odeljenje za krivične istrage i u tom delu se
10 pojavljuje i gospodin Župljanin. Da li ste Vi videli tu vrstu dokaznog
11 materijala tokom Vašeg razgovora sa gospodinom Župljaninom?

12 O: Ja mislim da ovaj insert se ne odnosi na to. Ja mislim da je to
13 prilog koji je napravila američka kuća ABC. Oni su tu napravili neku
14 rekonstrukciju, pravili su neke mape, dakle, drugim rečima, to nije bilo na
15 televiziji ITN, a koliko se ja sećam, ja nisam posetio nijedno od tih mesta koja
16 se spominju.

17 P: Nisu Vam pokazane nikakve fotografije koje se odnose na taj slučaj
18 dok ste intervjuisali gospodina Župljanina?

19 O: Ne, koliko se ja sjećam.

20 P: Mislim da ste spomenuli tokom svog svedočenja da je tokom tog
21 intervjuja gospodin Župljanin Vama naveo brojku koja se odnosi na žrtve sa
22 planine Vlašić. Znači, nesrba. Ja mislim da ste rekli da je on rekao 40 ili 50.

23 O: Ja mislim da sam ja njemu predočio jednu drugu brojku, a on je rekao
24 da ta brojka nije tačna i onda je spomenuo cifru od oko 50 žrtava.

25

26

27

28

29

30

1 P: Na osnovu Vaših izvora informacija, ta brojka je bila mnogo veća,
2 negdje oko 150.

3 O: Ja se sećam da mi je jedan međunarodni predstavnik u Banja Luci rekao
4 da je njemu rečeno od strane policije, banjalučke, da se radi o brojci od 188 i
5 da su oni to njemu potvrdili.

6 P: Dakle, možemo se složiti oko činjenice da u stvari istraga koja se
7 odnosila na taj masakr na Vlašiću je u to vreme još uvek bila u toku?

8 O: Ja ne mogu da kažem šta je policija radila u to vreme, ali tako mi je
9 rečeno.

10 P: Zato što ste u svom prethodnom odgovoru rekli da ste iz policijskih
11 izvora, odnosno, od te osobe iz neke međunarodne organizacije, da je ta osoba
12 dobila potvrdu da se radi o brojci od oko 188.

13 O: Da. To sam rekao.

14 P: Određena dokumenta govore sama za sebe, međutim, da bismo ovde imali
15 jasnu situaciju, gospodine Traynor, a posle konsultacija sa mojim branjenikom,
16 on se prisetio da je on to spomenuo na osnovu svojih ličnih saznanja i
17 oficijelnih saznanja i da je tačna cifra bila bliža 100, odnosno oko 140, i da
18 je u fazi koja je prethodila krivičnom postupku sprovedena istraga.

19 O: Ne razumem potpuno šta mi kažete.

20 P: Ja tvrdim da na osnovu sećanja mog branjenika, o čemu je on govorio
21 tokom intervjuja, da je on spomenuo da nije bilo 50 žrtava na planini Vlašić, već
22 da je masakrirano oko 140 ljudi barem. Da li se slažete sa mnom?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Možemo li videti dokazni predmet 2D35,
3 molim?

4 P: Gospodine Traynor, na ekranu pred Vama imate dokazni predmet Odbrane,
5 što je u stvari jedan dokument - krivična prijava podneta u skladu sa
6 odgovarajućim zakonom - i ta krivična prijava je podneta 8. septembra 1992.
7 godine. Vidite li dokument?

8 O: Da.

9 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Molim Vas da pogledamo sada sledeću
10 stranicu.

11 P: Na žalost, u engleskoj verziji nemamo pečat i ime odgovornog lica, pa
12 bih zamolio naše kolege iz prevodilačke službe da to urade. Međutim, sa leve
13 strane u dokumentu na u B/H/S-u - a Vi, kako rekoste, ste manje-više verzirani u
14 srpskom jeziku - vidimo potpis, vidimo ime i prezime i funkciju tog lica. I tu
15 stoji: "Stojan Župljanin, načelnik Centra". Je li to tačno?

16 O: Da. Tako i meni izgleda.

17 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Molim Vas da se vratimo na prethodnu
18 stranicu ovog dokumenta.

19 P: Kao što vidimo ovde, relevantni delovi ove krivične prijave sadrže
20 opis događaja. To je u 1. pasusu, onda u 3. pasusu vidite da... U stvari, to
21 je...

22 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Molim Vas, možemo li da malo podignemo
23 ovu stranicu? Na engleskom, da.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U stvari, reč je o 2. pasusu odozdo gde se kaže da u skladu sa
2 prethodnim informacijama prikupljenim od strane službe za kriminalistiku,
3 pokrenute su tužbe, odnosno navodi se da je na planini pronađeno 140 tela
4 žrtava. Vidite li to?

5 O: Da.

6 P: Dakle, imajući u vidu činjenicu da je ova krivična prijava podneta 8.
7 septembra 1992., a Vi ste sa gospodinom Župljaninom razgovarali krajem
8 septembra, da li ste sada u poziciji da ispravite svoju izjavu u vezi sa ovom
9 brojkom koju ste Vi izneli tokom intervjua? - jer očigledno, gospodin Župljanin
10 koji je potpisao ovu krivičnu izjavu je dobio informaciju da je ubijeno, odnosno
11 lišeno života najmanje 140 ljudi.

12 O: Ja sam onda u tom slučaju pitam zašto on nije spomenuo tu cifru od
13 140, jer ja se ne sećam da je tako bilo. Štaviše, on je zaista potvrdio da je u
14 toku istraga i da su novinari putovali u razne delove zemlje; i ako možemo da
15 stupimo u kontakt sa "ustašama" sa druge strane linije i da dobijemo njihovu
16 pomoć, onda bi to pripomoglo da se istraga sprovede do kraja. Mislim, to je ono
17 što je meni rekao.

18 P: U svakom slučaju, Vi ste tokom svog boravka u regionu bili u toj
19 istoj situaciji. Ponekad je to bilo pitanje tumačenja, pa da li dopuštate
20 mogućnost da se radi jednostavno o grešci u tumačenju ili razumevanju ove
21 konkretne činjenice, a radi se o broju žrtava? Da li dozvoljavate takvu
22 mogućnost?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Takva mogućnost uvek postoji, naravno.

2 P: Hvala.

3 Sledeći događaj koji ste Vi spomenuli u svom svedočenju... Da, to je na
4 stranici 11...

5 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Ja bih molio da mi se pojasni ovo
6 poslednje pitanje koje ste postavili. Vi ste pitali svedoka da li on dopušta
7 mogućnost da je reč o prostoj grešci. Šta podrazumevate pod prostom greškom?
8 Grešku koju je napravio svedok slušajući ono što mu priča gospodine Župljanin
9 ili da je gospodin Župljanin napravio grešku tako što je naveo pogrešnu cifru?

10 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam izneo ovom svedoku
11 stav gospodina Župljanina u mojim ranijim pitanjima. Ovo konkretno pitanje se
12 odnosilo na mogućnost da je došlo možda do pogrešnog tumačenja i ja sam hteo tu
13 opciju da prodiskutujem sa svedokom.

14 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Dakle, tumačenje svedoka?

15 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da budemo precizni. Reč je o prevodu sa
16 engleskog na u B/H/S zato što je ovaj svedok radio sa prevodiocem kad je pravio
17 taj intervju, tako da jednostavno ja dopuštam mogućnost da je možda reč o
18 prevodu. Da li je pravilno prevedeno sa engleskog na u B/H/S i u B/H/S na
19 engleski?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] U redu. Ali da pitam sada svedoka: da
2 li Vi dopuštate mogućnost da je gospodin Župljanin rekao 140, a da ste Vi
3 shvatili da je rekao 50?

4 SVEDOK: Ja, koliko shvatam gospodina Pantelića - on sugerije da je
5 greška u prevodu, odnosno da nije spomenuta cifra od 140, već da mi je rečeno da
6 je ona negde oko 50. Ja ne znam da li je reč o grešci, mislim da nije, da sam ja
7 pogrešno zapisao. Naravno, uvek postoji mogućnost da je napravljena greška u
8 prevodu jer je to jedna komunikacija koja je komplikovana.

9 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

10 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Sledeća tema o kojoj bi hteo da
11 razgovaram s Vama se odnosi na Čelinac.

12 O tom incidentu se govori na strani 11 Vaše izjave od 8. i 9. marta
13 2000.

14 U svakom slučaju, Vi ste već svedočili da je gospodin Župljanin rekao da
15 postoje određeni problemi, da je došlo do nekih incidenata u Čelincu gde, prema
16 onome što on zna, sedam srpskih vojnika iz Čelinca su poginuli na liniji fronta
17 i da je možda za očekivati da će doći do osvete. I na kraju, u to vreme, to je
18 bila činjenica da je u Čelincu ubijen i određen broj Muslimana.

19 Da li se sećate toga?

20 O: Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Istovremeno, gospodin Župljanin je rekao da je policija pohapsila
2 navodne počinioce i da će određeni pravni postupci biti pokrenuti.

3 Molio bih Vas da prokomentarišete dokazni predmet Tužilaštva broj P1279.

4 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Pa bih molio da se to prikaže na
5 ekranima.

6 P: Ovde vidimo da je reč o optužnici protiv određenog broja počinitelaca.

7 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Pa bi molio da pogledamo stranu broj 4
8 ove optužnice.

9 P: Ovde u 1. pasusu obrazloženja vidimo - a to je uobičajena forma
10 optužnice koja je u to vreme korišćena i formulisana prema zakonu - se kaže da
11 su dva Srbina, Šugić Obrenko i Miladin, 7. jula 1992. godine, uz pomoć nekih
12 drugih lica, lišili života jedan broj nesrba.

13 Vidite li taj deo?

14 O: Da.

15 P: Naravno, pretpostavljam da Vi niste stručnjak za pravna pitanja, ali
16 ovo predstavlja jedan primer kojim se ilustruje da su i Srbi hapšeni, a to je
17 gospodin Župljanin spomenuo u intervjuu sa Vama i da je na kraju javni tužilac
18 podneo optužnicu što je ključni trenutak za pokretanje sudskog postupka.

19 Da li se slažete sa tim?

20 O: Ja prvi put vidim ovaj pravni dokument. Ne znam šta je pozadina svega

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 toga. Ja ne znam šta se u Čelincu desilo, ko je koga tu lišio života, ko je koga
2 ubio, ko je pucao i tako dalje. To je zvaničan dokument jedne opštine, a oni
3 koji su se bavili pravima građana i ljudskim pravima su u to vreme smatrali da
4 je to skandal. Svi su razgovarali o tim paralelama u vezi sa ovim pitanjem i o
5 tome su se vodile velike rasprave. Ne znam da li se to odnosi na 7. juli 1992.,
6 ili na neki drugi period?

7 P: Slažem se s Vama, gospodine Traynor, ali ono o čemu se zapravo tu
8 radi je da je policija učinila sve što je potrebno bilo u skladu sa Zakonom, te
9 da je podignuta optužnica protiv ljudi koji su počinili ovo djelo, a o čemu ste
10 Vi razgovarali sa gospodinom Župljaninom, a on je spomenuo da je policija
11 uhapsila počinitelje i izvela ih pred lice pravde. To je ono što ja hoću kazati.
12 Je li tako?

13 Slažete se sa mnom?

14 O: Pa ja nisam u mogućnosti to potvrditi.

15 P: Hvala.

16 Sljedeće pitanje je takozvana uredba iz Čelinca o čemu ste govorili
17 jučer.

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, evo ovdje, zapravo, u veliko
19 pitanje dolazi koncepcija kompletnih dokumenata po pravilu 92ter, zato što ovaj
20 dokument nije povezan ni s optužnicom, ni s općinama u kojima Tužiteljstvo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tereti mojega klijenta. Pristup po pravilu 92ter - ovo je, naime, dobar primjer
2 da se zapravo uzima jedan komplet dokumenata iz predmeta *Brđanin*, koji je
3 potpuno drukčiji po samoj naravi - sada stvara određene probleme.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne, on nikada nije svjedočio prije i nije
5 bilo paketa 92ter iz predmeta *Brđanin*.

6 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja sam, zapravo, govorio o kompletu
7 dokumenata za gospodina Krzića. Zato što je ovaj komplet dokumenata predodčen i
8 uveden putem iskaza svjedoka Krzića koji je svjedočio u jednom drugom predmetu.
9 Eto, to je problem zato što taj predmet, *Brđanin*, nije izravno povezan s ovim, a
10 mi sada moramo pojašnjavati ovaj dokument. To sam htio kazati, časni Sude.

11 P: Dakle, ako se vratimo na ovo konkretno, Vi ste jučer rekli da je
12 gospodin Župljanin tijekom intervjua s Vama, zapravo potvrdio postojanje
13 takozvane "čelinačke uredbe". To su bile Vaše riječi.

14 O: On je rekao da taj dokument više nije aktivan, da više se ne postupa
15 u skladu s njim. Dakle, to nije bilo nijekanje da je takav dokument postojao.

16 P: To je, dakle, Vaš zaključak?

17 O: Da.

18 P: Ali u Vašoj izjavi od 09.03.2000., Vi u vezi s tim takozvanim
19 čelinačkim dokumentom kažete, prema Vašim bilješkama i Vašim sjećanjima iz -

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naglašavam: 2000. godine - gospodin Župljanin je rekao sljedeće:

2 "Čelinački dokument nije na raspolaganju i praktički je izvan upotrebe."
3 - što je potpuno različito od onoga što Vi pokušavate, rekao bih, dodati u Vašem
4 iskazu jučer kada ste...

5 O: To je upravo ono što sam upravo kazao.

6 P: Kada ste iznijeli svoj osobni zaključak temeljem kojega je on zapravo
7 rekao da zna za taj dokument, što zapravo i nije bilo tako.

8 Prema tome, gospodine Traynor, ja Vama sada tvrdim da: prvo, gospodin
9 Župljanin nije Vama rekao da je upoznat sa postojanjem toga dokumenta. To je
10 dakle prvo. A drugo, ja Vam tvrdim da je gospodin Župljanin kazao kako taj
11 dokument ne može i nije na raspolaganju, te da postoje - ja bih rekao neke
12 neslužbene informacije i glasine o tome, no da on za taj dokument ne zna.

13 Slažete li se?

14 O: Ne. Nikako se ne slažem s Vama. Naime, kako ja razumijem engleski,
15 kada kažete da nešto više nije u upotrebi, onda to znači da je nekada bilo u
16 upotrebi.

17 P: To je Vaše tumačenje, naravno. Recite, gospodine Traynor - Vi ste na
18 tim prostorima bili još od 1988. godine - koliko ste puta zapravo otišli u Banja
19 Luku... samo u Banja Luku.

20 O: Pa, sve skupa od 1988. - rekao bih četiri, pet puta - do 1992. i

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ovoga putovanja, dakle to je tada bilo, ovo što Vi govorite prvi put.

2 P: A tijekom 1992., jeste li kasnije odlazili u Banja Luku?

3 O: Da.

4 P: Sjećate li se koliko puta i u koje vrijeme?

5 O: Mjesec dana kasnije u oktobru. I onda opet, ne mogu Vam sada napamet
6 točno kazati. Prošlo je, naime, 18 godina. To je bilo 1992., a u Bosni sam bio
7 do 1995.

8 P: Zanima me samo 1992.

9 O: Pa onda dva puta.

10 P: Budući da ste bili stacionirani u toj regiji, gospodine Traynor, bili
11 ste prilično dobro informirani novinar o političkim događajima u Bosni i
12 Hercegovini, rekao bih, zar ne?

13 O: Moji su urednici, izgleda, tako mislili.

14 P: Vama je poznata činjenica da su negdje sredinom listopada 1991. u
15 Skupštini Bosne i Hercegovine, zapravo, muslimanske i hrvatske stranke
16 nadglasale, odnosno preglasale srpsku stranku SDS u pogledu takozvanog pitanja
17 nezavisnosti. To znate?

18 O: Da. Svakako.

19 P: U to vrijeme, jeste li se nalazili u Sarajevu ili negdje drugdje?
20 Dakle, govorim o sredini 10. mjeseca 1991.

21 O: Ne. Mislim da sam svakako bio u Hrvatskoj. Zato što je tamo tada
22 bjesnio rat. Bio sam po mjestima poput Vukovara, Dubrovnika i drugim mjestima u

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Hrvatskoj i ja sam zapravo izvještavao o tome prije nego što sam izvještavao o
2 ratu u Bosni.

3 P: Možete li Vi iznijeti svoj komentar o događajima koji su, protivno
4 ustavnim standardima u Bosni došli do toga da su hrvatska i muslimanska strana
5 nadglasale srpsku stranu u pogledu vitalnoga interesa?

6 O: Ne znam o čemu hoćete da ja komentiram? O politici Srba, Hrvata i
7 Muslimana u bivšoj Jugoslaviji?

8 P: Ne, mene samo zanima Vaš komentar o tom konkretnom dijelu. Dakle, što
9 su potakli hrvatska i muslimanska stranka protiv srpske u parlamentu. Jesu li
10 Vam poznati ustavni aspekti ovoga događaja?

11 O: Ja puno o tome znam. Mi smo zapravo bili u procesu dezintegracije, ne
12 Bosne nego bio je proces dezintegracije Socijalističke Federativne Republike
13 Jugoslavije. Slovenija se odcijepila, Hrvatska je bila usred rata, Bosna i
14 Hercegovina je također bila u tome procesu dezintegracije i vjerojatno je isto
15 se događalo u Makedoniji. Bilo je problema. Dakle, problema je bilo posvuda u
16 toj zemlji koja se raspadala. Prema tome, ja ne mogu vidjeti što Vi zapravo
17 sugerirate, naime, što je bilo ustavno, što se događalo u Skupštini u Sarajevu
18 1991. i da se to može shvatiti izolirano od svega ostalog.

19 P: No, u svakom slučaju, složiti ćete se sa mnom da je taj događaj...
20 Zapravo, gospodine Traynor, Vi ste znali za konkretni ustavni okvir Bosne i
21 Hercegovine sa tri konstitutivna naroda koja su zapravo činila Bosnu i
22 Hercegovinu. To Vam je poznato?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: I znate da svaki ustavotvorni narod ima, odnosno upražnjava svoje
3 pravo na zaštitu svojih vitalnih interesa. To Vam je poznato?

4 O: Da.

5 P: Moje pitanje glasi ovako: Da li je Vama poznata činjenica da je
6 sredinom 10. mjeseca 1992., protivno vitalnom interesu srpskoga naroda u Bosni i
7 Hercegovini su druga dva naroda neustavno nadglasala srpski dio u Skupštini
8 Bosne i Hercegovine. Da li Vam je to poznato ili nije?

9 O: Mislim da mislite na oktobar 1991.

10 P: Oktobar 1991.

11 O: I znam.

12 P: Držim da raspolazete velikim brojem informacija u pogledu nastojanja
13 međunarodne zajednice tijekom 1991., ali sada ću se usredotočiti na prvu
14 polovinu 1992. - dakle, raznih pregovarača iz međunarodne zajednice,
15 predstavnika Evropske Unije, naravno, predstavnika SAD-a. Naravno, Vi znate za
16 sve te aktivnosti?

17 O: Da. Ja sam to nastojao pomno pratiti.

18 P: Vi vjerojatno znate i za takozvani Lisabonski sporazum u kojem je
19 portugalski diplomat, Jose Cutilheiro, u svojstvu izaslanika Europske unije bio
20 zapravo predsjedavajući komisije koja je trebala naći mirno rješenje za Bosnu.

21 O: Da.

22 P: U to vrijeme, u skladu sa prijedlozima međunarodne zajednice i u
23
24
25
26
27
28
29
30

1 skladu s nekim, rekao bih, političkim stavovima triju naroda u Bosni, stvoren je
2 taj Lisabonski sporazum.

3 O: Da.

4 P: U tome sporazumu, određeno je da Bosna i Hercegovina bude neovisna i
5 suverena država s tri kantona kojima upravljaju tri naroda u Bosni i
6 Hercegovini.

7 O: Tako je.

8 P: I odjednom, ima puno dokaza o tome, uključujući i iskaz bivšeg
9 američkog ambasadora Zimmermana u Srbiji. On govori o toj epizodi u svojoj
10 knjizi. Dakle, odjednom je gospodin Izetbegović povukao svoj pristanak, svoj
11 potpis s tog sporazuma. To Vam je poznato?

12 O: Da.

13 P: Znete li, možda, iz Vaših izvora ili osobnih spoznaja, što je to
14 motiviralo gospodina Izetbegovića da povuče svoj pristanak, odnosno svoj potpis
15 s tog konkretnog, rekao bih, osnovnog, važnog sporazuma za Bosnu i Hercegovinu?
16 Imate li kakvih podataka o tome?

17 O: Ma... ja imam različita mišljenja, ali stvarno ne znam. Teško je
18 kazati. Znete, radi se o složenoj, kompliciranoj izuzetno dugačkoj stvari da se
19 tek tako može sažeti u jednu rečenicu. On je možda mislio da će se stvar loše
20 razvijati po njega, da neće funkcionirati; možda mu je obećano nešto drugo od
21 velikih sila, svakakvi razlozi mogu biti za to. No, možda Vi mislite da su Srbi
22 zapravo dobili lošu ponudu ovde, budući da su bili jedan od konstitutivnih

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naroda u Bosni i Hercegovini. S tim bih se donekle složio s Vama. Zapravo,
2 raspadala se Jugoslavija i Srbi su imali prilično jak argument na svojoj strani
3 - što će biti sa Srbima u Hrvatskoj, u Bosni, na Kosovu?! To je svakako bila
4 jedna u cijelosti legitimna i utemeljena zabrinutost.

5 Problem je zapravo - ako uđete u rat, ako imate nekakav argument, kako
6 Vi provodite taj svoj argument. Isto tako se može dogoditi, po mom mišljenju, da
7 Vi praktički poništite ono što je Vaša teza, ono što je na Vašoj strani. Ako to
8 činite tako kako se zapravo dogodilo, oni su zapravo svoj argument uzeli i
9 izgubili su zapravo moralnu argumentaciju na tome.

10 P: Ali općenito govoreći, ja se mogu samo složiti. No u kaznenim
11 predmetima se bavimo individualnom odgovornošću i ne idemo tako široko. Ali...

12 O: Ne. Ja nisam pisao Cutilheirov plan.

13 O: Ne, ali ono što ja vama hoću kazati je - možda Vi to znate, a možda i
14 ne - no, sukladno Lisabonskom sporazumu, svaka konstitutivna jedinica trebala je
15 u toj novostvorenoj Bosni i Hercegovini imati vlastitu policiju. Znate li za to?

16 O: Da.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I na kraju, 1995., krana međunarodnog posredovanja i mirovnih
2 nastojanja je, zapravo, Dejtonski mirovni sporazum koji je potpisan. Je li tako?

3 O: Da.

4 P: I opće je poznato da u skladu s ovim međunarodnim instrumentom
5 postoje dvije konstitutivne jedinice Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i
6 bosanska, odnosno muslimansko-hrvatska federacija. Je li tako?

7 O: Da.

8 P: Naravno, obje te jedinice imaju nadležnost nad policijom, imaju svoje
9 vlade, naravno, neki dijelovi ovlasti preneseni su na zajedničke organe Bosne i
10 Hercegovine. Je li tako?

11 O: Da.

12 P: U redu. Sada bih, gospodine Traynor, postaviti Vam nekoliko pitanja o
13 Vašem jučerašnjem iskazu i Vašim komentarima u vezi s prostorom Prijedora,
14 Kozarca i tako dalje.

15 Prvo, gospodine Traynor, kada ste iznosili svoje komentare o selu
16 Kozarac, a u vezi s razaranjem, dopuštate li mogućnost da je do tih razaranja
17 došlo uslijed oružanog sukoba na tome području?

18 O: Pa nisam ja bio tamo krajem maja 1992. kada je mjesto razoreno. Sve
19 što sam čuo o tome je da je mjesto bilo okruženo i granatirano, te da su ljudi

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iz međunarodne zajednice istraživali što se tamo dogodilo. Problem je u tome što
2 je bilo sa civilni stanovništvom koje je još uvijek bilo tamo u svojim kućama.

3 P: Jeste li Vi prikupili određene podatke u vezi s muslimanskim oružanim
4 snagama na tome prostoru u to vrijeme - maj, jun 1992. Imate li kakvih spoznaja
5 o veličini i o brojnom stanju njihovih snaga?

6 O: Ne.

7 P: Kada bih Vam ja sada kazao da je na prostoru Kozarca i Prijedora bilo
8 najmanje 3.000 naoružanih vojnika Muslimana, da li biste prihvatili tu tvrdnju?

9 O: Morao bih Vam vjerovati na riječ. Ne mogu je ni prihvatiti, ni
10 odbaciti.

11 P: Ali bio bih Vam zahvalan ako biste nam objasnili kada ste došli do
12 određenih podataka, da li Vi obično to proverite i iz nekog drugog izvora.
13 Znači, izvršite dvostruke provere. Na primer, ako ste Vi videli ta razaranja u
14 Kozarcu, da li ste onda zatražili od nekih srpskih vojnih predstavnika da Vam
15 objasne o tome šta se tu desilo da biste jednostavno došli do jednog
16 izbalansiranog pristupa?

17 Da li ste imali bilo kakve kontakte sa predstavnicima srpskih vojnih
18 vlasti u tom pogledu?

19 O: Ja sam otišao u Kozarac, zar ne, i tamo me je srpska vojska gotovo
20 uhapsila.

21 P: Ja, koliko sam shvatio, reč je bila o vojnicima, odnosno, ne bih ja
22 te stražare nazvao zvaničnicima.

23 Moje pitanje Vama jeste: Da li ste pokušali da dođete do bilo kakvih
24
25
26
27
28
29
30

1 podataka od generala Talića koji je bio komandant tog regiona u to vreme?

2 O: Ne.

3 P: Da li ste pokušali da pribavite informacije o borbenim dejstvima u
4 regionu, na primer, od vojnog komandanta oblasti Prijedor?

5 O: Ne.

6 P: Dakle, jednostavno rečeno, Vi ste samo prošli kroz taj region,
7 prikupili određene informacije od izbeglica koje nisu bili Srbi, a o događajima
8 u Kozarcu, i onda ste Vi, u stvari napisali svoj članak. Je li to tačno?

9 O: Ne.

10 P: Pa Vi ste u stvari svoj članak napisali bez bilo kakve informacije
11 koju biste dobili od druge zaraćene strane. Je li to tačno?

12 O: Ja sam razgovarao i sa drugim ljudima, predstavnicima međunarodne
13 zajednice.

14 P: Molim Vas, gospodine Traynor, moje pitanje je vrlo jasno i direktno.
15 Ja Vam kažem da Vi u stvari niste napisali taj članak na osnovu potencijalnih
16 informacija do kojih ste mogli doći od srpskih vojnih predstavnika. Da ili ne?

17 O: Ne. Nisam. U to vreme je to mesto bilo sravnjeno sa zemljom i čitavo
18 stanovništvo je napustilo. Ja sam razgovarao sa nekih desetak ljudi odatle.

19 P: Ali pošto ste Vi obrazovana osoba i inteligentna osoba...

20 O: Hvala.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: ... da li dopuštate mogućnost da je bilo određenih oružanih sukoba
2 između dve zaraćene strane u tom periodu u području Kozarca i Prijedora?

3 O: Ja sam siguran da je vatra uzvraćena, a oružani sukob je relativan
4 pojam.

5 P: Dakle, praktično, Vi niste u situaciji da nam date jedan korektan
6 zaključak o tome da li je do tog razaranja došlo kao posledica legitimne ratne
7 operacije koju je vodila vojska. Da li je to tačno?

8 O: Ne znam o čemu pričate. Vi kažete da je legitimna operacija kad Vi
9 okružite jedan grad i granatirate 15.000 civila - Vi to nazivate legitimnom
10 vojnom operacijom! Je li to hoćete da kažete?

11 P: Ne. Ono što ja tvrdim, gospodine Traynor, jeste da je moguće da tokom
12 rata i u toku legitimne ratne operacije dođe do razaranja određenih objekata,
13 kuća, i da dođe do uništavanja imovine. Da li dozvoljavate takvu mogućnost?

14 O: Naravno.

15 P: Da li dozvoljavate mogućnost da u skladu sa vojnim propisima i vojnim
16 zakonima, mere koje preduzima jedna zaraćena strana ili neka vojna jedinica, da
17 evakuiše civile. I to je moguće, zar ne?

18 O: Ne, ja takva iskustva nemam, niti sam to zapazio.

19 P: Ali Vi niste bili u Kozarcu u maju 1992. Je li tačno?

20 O: Tačno je.

21 P: Dakle, ono što ste sada rekli jeste samo Vaša špekulacija, dakle,
22 nagađate.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam u svom izveštaju pokušao da rekonstruišem šta se dogodilo. Ako
2 kažete da se nešto desilo 1945. godine, ne znači da ne možete da ustanovite šta
3 se zaista desilo.

4 P: Dobro. Da zaključimo ovu temu sa sledećim zaključkom: Vi niste bili u
5 Kozarcu 1992. Vi dopuštate mogućnost da u skladu sa određenom vojnom operacijom
6 dođe do određenih posledica koje trpe civili i da ste Vi svoje članke pisali
7 samo isključivo na osnovu informacija iz jednog jedinog izvora. Da li je to
8 tačno?

9 O: Ne. Nemojte da mi stavljate reči u usta.

10 P: Hvala, gospodine Traynor, imaćete mogućnost da objasnite to u
11 dodatnom ispitivanju.

12 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se.

13 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Ja ću sigurno tražiti da se svedoku dâ
14 mogućnost da odgovara na pitanja jedno po jedno.

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, je li svedok
2 odgovorio na Vaše poslednje pitanje?

3 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] On je rekao da se sa mnom ne slaže. Ja
4 sam pitao da mi kaže prosto "da" ili "ne", a on je rekao "nemojte da mi
5 stavljate reči u usta" i tu je bio kraj priče.

6 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Ali Vi ste ga stalno prekidali.

7 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude, zato što on stalno
8 pokušava da iznese svoje komentare. U unakrsnom ispitivanju, ja imam puno pravo,
9 jer ja vodim unakrsno preispitivanje; a u dodatnom ispitivanju, Tužilaštvo može
10 da postavlja bilo kakva pitanja koja se tiču mog unakrsnog ispitivanja. To je
11 ono što ja hoću da kažem. Ja ovde postavljam sugestivna pitanja, a moja
12 strategija je nešto što definiše kakva ću ja pitanja postavljati.

13 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] I naravno, Vi tražite kratke
14 odgovore.

15 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da, ja sam tražio da mi on prosto kaže
16 "da" ili "ne".

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĀA KORNER: [simultani prevod] To nije tačno. Možda je to tako u
2 američkom sistemu, ali u britanskom, kanadskom i australijskom sistemu, kao i u
3 većini drugih sistema, svedoku se dopušta da odgovori na pitanje. Ne može se
4 njegov odgovor prekidati ako on daje relevantan odgovor.

5 Gospodin Pantelić nije u pravu kada kaže da on može da naloži svedoku da
6 kaže prosto "da" ili "ne".

7 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Kao i u svim drugim delovima sveta, ja
8 mislim da je ovo što Vi kažete netočno.

9 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Ono što meni smeta jeste da Vi
10 tvrdite da je svedok napisao svoj članak isključivo na osnovu jednog izvora, a
11 on kaže "ne" i on je hteo da objasni koje druge izvore je koristio, a onda ste
12 Vi rekli "Ne". Ja mislim da je to neprihvatljivo, Vi ste ga prekinuli.

13 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni sudija, Vi možete biti u pravu -
14 možda ste u pravu, ali ovaj svedok je već dao odgovor na to konkretno pitanje.
15 On je rekao da je svoj članak napisao iz izvora koji su mu omogućili i pružili
16 predstavnici međunarodne zajednice.

17 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Dakle, on Vam je već dao odgovor.
18 Zašto Vi tvrdite da Vam nije odgovorio?

19 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da bismo ovde dobili pravno-valjan
20 odgovor, ja sam pretpostavljao kakav odgovor mogu očekivati od njega -

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Ali ipak omogućite svedoku da
2 odgovori, molim Vas.

3 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] U redu.

4 P: Gospodine Traynor, da zaključimo: Vi svoj članak niste pisali na
5 osnovu informacija koje ste dobili od srpskih vojnih vlasti. Jesam li u pravu?
6 O: Jeste.

7 P: Ranije ste izjavili da ste svoj članak pisali na osnovi informacija
8 koje ste pribavili od izbeglica koje nisu bili Srbi kao i iz izvora određenih
9 međunarodnih organizacija - zvaničnih izvora. Je li to tačno?

10 O: Jeste.

11 G. PANTELIĆ: Sudija Delvoie, ja mislim da smo sada pojasnili situaciju.

12 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala.

13 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Traynor, da sada pređemo na Vaš novinarski opus koji ja
15 mislim da je vrlo plodonosan, ali da se sada usredsredimo na 1992. godinu.

16 Od Tužilaštva smo dobili četiri stranice članaka iz 1992. godine,
17 odnosno, ispravljam se, dobili smo ukupno spisak 170 novinskih članaka. Da li se
18 slažete sa mnom? 1992. godina.

19 O: Koji se odnose na Bosnu, mislite?

20 P: Da, koji se odnose na Bosnu.

21 O: Da, verovatno, ne znam.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Profesija novinara jeste prilično kreativan posao, zar ne?

2 O: Zavisi šta podrazumevate pod tim "kreativan".

3 P: Presretnuti razgovori tom mislim na ono kako ja razumem tu konkretnu
4 delatnost da se ona bazira na određenim analizama, prikupljanju informacija i u
5 stvari pokušajima da informišete svoje čitaoce na osnovu onih informacija koje
6 uspijete da prikupite.

7 O: Apsolutno, ali ja mislim da kreativnost znači nešto drugo. Ona može
8 značiti da i Vi izmišljate stvari.

9 P: Naravno, da bi se dostigli određeni standardi objektivnog
10 izveštavanja, jedan profesionalni novinar mora da se ponaša i deluje u skladu sa
11 određenim profesionalnim standardima među kojima je, kada pišete i prenosite
12 određene informacije, to mora biti potvrđeno sa više strana, iz više izvora.
13 Jesam li u pravu?

14 O: Da. To je uobičajena praksa.

15 P: Da, obično je tako. Međutim, ako je, na primer, nešto hitno, i ako
16 postoje neki prioriteti, Vi jednostavno pošaljete svoje informacije sa terena
17 bez ikakvih prethodnih provera i potvrda. Jesam li u pravu?

18 O: Ne nužno. To sve zavisi. Ja vidim na šta Vi ciljate, ali naravno,
19 zavisno od kakve informacije dostavljate, Vi naravno možete pokušati da ih
20 potvrdite iz nekog trećeg, četvrtog, petog izvora. Ne morate to potvrditi sa
21 nekim drugim, na primjer.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Hteo bih da čujem šta Vi mislite kao renomirani novinar, ako
2 recimo, pogledamo aktuelnu situaciju u Bankoku gde imamo protestante
3 crvenokošuljaše, ti protesti su počeli, Vi ste tamo na ulicama i ja koliko
4 shvatam, Vi jednostavno šaljete svoje izveštaje u kojima kažete da se na ulicama
5 Bankoka nešto dešava, ne ulazeći u uzroke i povode. Jesam li u pravu?

6 O: Ne ulazeći u šta?

7 P: Ja govorim o prvom trenutku kad ste Vi rekli da se nešto oko Vas
8 dešava, mislim, bez ikakvog prethodnog znanja da se nešto dešava, Vi ste
9 jednostavno na ulici, na terenu, vidite da su u toku sukobi i Vi onda to
10 stavljate svojoj redakciji kao nešto što se događa na ulicama, ne ulazeći u
11 uzroke i bilo kakve detalje. Jesam li u pravu? Dakle, da li je moguće da novinar
12 tako postupa?

13 O: Ne, ne, ne. Niste u pravu. Ako ste sada u Bankoku, i ako vidite da su
14 na ulicama neredi; Vi znate da poslednje dve godine u Bankoku vlada politička
15 kriza, i sve što Vi možete da izveštavate jeste ono čemu Vi lično prisustvujete
16 kao očevidac. Ne možete pisati nikakav izveštaj ili reportažu i da

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kažete: "Neko je bacio molotovljev koktel ovde u Bankoku."

2 P: U redu. A kada je reč o Bosni, Vi ste praktično prikupljali podatke i
3 Vi ste praktično pisali svoje članke i slali svoje izveštaje na osnovu raznih
4 izvora. Jesam li u pravu?

5 O: Da. Već sam dugo boravio u tom regionu.

6 P: Vi ste sigurno bili obavešteni o tragičnim incidentima koje su
7 izazvali hrvatski vojnici protiv srpskih civila u selu Sijekovac. Zna li za tu
8 tragičnu epizodu?

9 O: Ne. Ne sećam se.

10 P: Dok ste bili u tom regionu u Bosni, bili ste upoznati sa napadom na
11 kolonu JNA u području Sarajeva krajem aprila, početkom maja 1992?

12 O: Da.

13 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se ako sam izazvao neki
14 tehnički problem.

15 P: I naravno, znate da je nedavno po poternici Interpola, čovek koji je
16 navodno vodio tu operaciju protiv vojnika JNA u Sarajevu, gospodin Ejup Ganić
17 uhapšen u Velikoj Britaniji i još uvek se čeka na njegovu ekstradiciju.

18 O: Nisam siguran da je on još uvek u Velikoj Britaniji, ali da, u
19 principu, da.

20 P: Možete li nam pomoći u jednoj stvari. U mnogim Vašim člancima, da li
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ste Vi pisali ijednom o napadu na tu JNA kolonu u Sarajevu?

2 O: Ne. Ne sećam se.

3 P: I dok ste bili u Bosni, da li ste znali za incidente koji su takođe
4 predmet jednog suđenja protiv vojnika JNA u Tuzli. Znete li nešto o tome?

5 O: Koji konkretno incident?

6 P: Kad su muslimanske snage napale vojnike JNA dok su se povlačili iz
7 Bosne i naneli im teške gubitke?

8 O: Teško je posle 18 godina setiti se svih incidenata koji su se desili
9 za tri i po godine rata u Bosni.

10 P: Ja se sada koncentrišem samo na 1992. godinu i pominjem samo krupne
11 incidente, krupne događaje gde je oštećena bila srpska strana. To su poznati
12 incidenti.

13 Tokom intervjua koji ste uzimali od gospodina Župljanina, a to pominjete
14 i u svojoj izjavi, a pomenuli ste juče u svedočenju, on je pomenuo - kažete Vi
15 da je pre nekoliko dana pre intervjua - u selu Serdari koje se nalazi u opštini
16 Kotor Varoš, da su tamo srpski civili bili napadnuti od strane muslimanskih
17 snaga, ubijeni su i među njima je bilo nekoliko male dece, tri ili četiri godine
18 starih, bilo je i starijih ljudi, starijih od 70 godina. Svi su oni ubijeni.

19 Da li se sećate tog dela Vašeg intervjua sa gospodinom Župljaninom?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: I u stvari za Vas nije bilo naročito interesantno da pravite
3 izveštaje o tom događaju ili da to pretvorite u članak?

4 O: Ne.

5 P: Možete li objasniti zašto?

6 O: Zato što ja nisam uzimao intervju od gospodina Župljanina da bih
7 pisao članak o selu Serdari.

8 P: U stvari, Vi niste bili zainteresovani za celu ovu priču jer su Vas
9 Vaši urednici instruisali i tražili od Vas da pišete izveštaje samo o događajima
10 gde su Muslimani bili žrtve.

11 O: Potpuno ste, 100% u krivu.

12 P: Vi biste sebe opisali kao dobrog profesionalca, dobrog novinara koji
13 izveštava vrlo uravnoteženo i objektivno, zar ne? Tako biste Vi sebe
14 okvalifikovali, pretpostavljam, kao profesionalca?

15 O: Na drugima je da o tome sude.

16 P: Ja ću vrlo ubrzo izneti kako ja vidim Vaš rad, ali recite mi,
17 gospodine Traynor, ima li ijedan članak na spisku 140 članaka koje ste napisali
18 iz Bosne 1992. godine, tačnije 170 članaka. Da li na tom spisku ima ijedan
19 članak gde se izveštava i piše o zločinima protiv srpskog stanovništva?

20 Možete li mi dati neki jednostavni primer?

21 O: Nisam siguran.

22 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Ako date svedoku spisak, možda će i
23 moći.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PANTELIĆ: /prevod engleskog transkripta: "Bio bih zaista srećan."/
2 [simultani prevod] Hoćete li Vi, gospodine Smith, da mu date jedan
3 primerak ovog spiska, ili ja?

4 SVEDOK: Hvala.

5 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Vidim da je vreme za pauzu, ne znam da
6 li...

7 SUDIJA HALL: /prevod engleskog transkripta: "15 minuta."/
8 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Izvinjavam se.

9 [Odbrana se savetuje]

10 SVEDOK: Izvinjavam se što mi je trebalo toliko dugo, međutim na prvi
11 pogled, izgleda da nema. Ima puno članaka iz Srbije, puno članaka o srpskoj
12 politici i tako dalje.

13 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ako Vam treba više vremena, meni to nije
14 problem. Možete i za vreme pauze, ali ja lično nisam našao nijedan članak koji
15 ste Vi napisali o nekom događaju gde su Srbi žrtve. To je problem. Vi ste možda
16 pisali o svakakvim drugim događajima u regionu, ali ja sam Vas pitao imate li
17 ijedan članak, da ste ga Vi lično napisali 1992., vezano za događaje u Bosni, u
18 kome ste pisali i o nekim srpskim žrtvama? Da ili ne?

19 O: Ne, nije bilo puno takvih 1992.

20 P: Ne, ne, gospodine Traynor, ja Vama tvrdim da nema nijedan jedini
21 članak koji ste Vi napisali da se tiče srpskih žrtava.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, ne. To nije tačno. Evo, recimo, mogu da se setim, konkretno da
2 smo se vozili kroz Sarajevo, dolazili smo iz Beograda, vozili smo se kroz jednu
3 borbu koja je tada bila u toku, razmenu vatre. Ne znam gde sam bio tačno,
4 međutim, napadnuti su bili Srbi i ja sam o tome pisao.

5 P: Gospodine Traynor, moje pitanje je vrlo jednostavno. Nisam Vas pitao
6 o tome s kim ste ćaskali, s kim ste pili rakiju ili s kim ste sedeli od srpskih
7 vojnika ili srpskih prijatelja. Ne. Ne pitam Vas ni gde ste jeli ćevape i kakvo
8 je bilo vreme.

9 Pitam Vas konkretno da na tom spisku koje nam je dalo Tužilaštvo - a to
10 je spisak Vaših članaka - nađete jedan jedini primer gde ste pisali o srpskim
11 žrtvama na osnovi svojih saznanja i Vaših izvora u Bosni 1992. Da li imate tu
12 informaciju ili ne? Ako nemate, prelazimo na neku drugu temu.

13 O: Pa već sam odgovorio. Rekao sam da ne mogu da se setim.

14 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ne znam kada danas idemo na pauzu, časni
15 Sude.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] U 11.45h.

17 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

18 P: Znači, tih par dana dok ste bili u Banja Luci, a pre toga ste bili u
19 Hrvatskoj, siguran sam da ste bili svesni da u banjalučkom regionu ima mnogo
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpskih izbeglica koji dolaze iz Hrvatske i iz drugih mesta u Bosni. Da li je to
2 tačno?

3 O: Da.

4 P: Glavni razlog - i hteo bi, naravno, da čujem i Vaš komentar - glavni
5 razlog za takav dotok srpskih izbeglica u region Banja Luke bila su ratna
6 dejstva u Hrvatskoj. Je li tako?

7 O: Ja mislim da jeste.

8 P: A bilo je takođe i mnogo izbeglica koji su dolazili u region Banja
9 Luke bežeći od sukoba i ratnih dejstava na teritoriji koju su kontrolisali
10 Muslimani i Hrvati u Bosni.

11 O: Ne. Ja lično ne znam da je bio tako veliki dotok izbeglica iz tog
12 pravca.

13 P: Hoćete da nam kažete da su Srbi napuštali svoje zemlje i svoja prava
14 na teritoriji koju su držali Muslimani i Hrvati u Bosni po svojoj slobodnoj
15 volji? Hoćete to da kažete?

16 O: Bilo je sigurno puno Srba koji su sasvim slobodno živeli u Sarajevu,
17 to je sigurno. Koji su izabrali da tamo žive.

18 P: Kad smo već kod Sarajeva, hoćete li da nam kažete da je tokom rata
19 veliki broj Srba živio u Sarajevu slobodno, na muslimanskoj teritoriji?

20 O: Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: A kada ste poslednji put posetili Sarajevo?
- 2 O: Mislite nedavno?
- 3 P: Da, nedavno.
- 4 O: Pre par godina.
- 5 P: I prema Vašim informacijama, tamo još uvek živi puno Srba?
- 6 O: Naravno, na kraju rata, 1996. godine, srpske snage su razdvojile
- 7 Sarajevo i organizovale su masovni egzodus Srba. Sve koje su mogli da dignu iz
- 8 Sarajeva. Toga se odlično sećam. Posle Dejtonskog sporazuma.
- 9 Tokom rata je, međutim, živelo puno Srba u Sarajevu, uključujući i neke
- 10 političare i oficire.
- 11 P: To je za nas kompletno nova informacija. Vi ste nam sada puno pomogli
- 12 predočavajući taj sasvim novi za nas aspekt života tokom rata. Naravno, to se
- 13 kosi sa svim činjenicama, ali nema veze.
- 14 Međutim, govoreći o ovom organizovanom egzodusu, da li biste se složili
- 15 sa mnom ako bih rekao da je u skladu sa Dejtonskim sporazumom teritorija u
- 16 Sarajevu koju su držali Srbi, pripala Muslimanima?
- 17 O: Po mirovnom sporazumu, da.
- 18 P: I to masovno iseljavanje Srba počelo je iz sarajevskih opština koje
- 19 su ranije držali Srbi? Da li je to tačno?
- 20 O: Možda ste i u pravu. Pošto Vi sami iznosite svoje činjenice. Ja lično
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 ne delim Vašu ocenu o tome što se desilo.

2 P: Pa Vaši zaključci me iznenađuju, a s druge strane veoma dobro
3 saradujete sa Odbranom u prezentiranju naših dokaza time što govorite. Da li
4 hoćete da nam kažete, gospodine Traynor, da su Srbi živeli sasvim mirno, bez
5 ikakvih problema, na teritorijama koje su držali Muslimani i Hrvati u Bosni i
6 Hercegovini. Da li je to Vaša informacija?

7 O: To nema nikakve veze sa onim što sam ja rekao.

8 P: Da li ste svesni za... Izvinjavam se.

9 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, naravno, ova linija
10 ispitivanja nije pokušaj Odbrane *tu quoque*, nego ja na neki način ispitujem
11 verodostojnost ovog svedoka, i možete biti sigurni, neću duboko ulaziti u sve
12 to.

13 P: Znači, gospodine Traynor, Vaš zaključak je da je u ovom tragičnom
14 ratu u Bosni i Hercegovini srpska strana bila glavni krivac za sve ove zločine u
15 ratu između Srba, /?Hrvata i/ Muslimana u Bosni. Da li je to Vaša lična ocena?

16 O: Ponovo mi stavljate u usta nešto što nisam rekao. Ja mislim da, kao
17 prvo, nije se radilo o nekom odbrambenom građanskom ratu, tako da to nije moje
18 mišljenje, to želim da naglasim.

19 A u periodu o kojem govorimo nema nikakvih članaka iz 1992. godine, gde
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se govori o srpskim žrtvama zbog toga što su zapravo ratna dejstva u Bosni
2 između aprila i novembra 1992. godine bila uglavnom završena, i 60, 65%
3 teritorije, tačnije 2/3 teritorije su zauzele srpske snage u tom periodu od šest
4 meseci. Sarajevo je bilo pod opsadom, istočna Bosna je bila potpuno očišćena,
5 oko 2 miliona ljudi isterano je iz svojih domova. Velika većina njih bili su
6 Hrvati i Muslimani, mada to nije bilo zgodno mesto za život ni za Srbe.

7 Naravno, srpske snage su bile predominantne i imale su nadmoć u svakom
8 pogledu. Držale su više od pola Bosne i stotine hiljada ljudi, uglavnom
9 bosanskih Muslimana, bili su primorani da napuste svoje domove. Kad se prisećam
10 svog rada kao ratnog izveštača u to vreme, u jednom gradu pod opsadom, uglavnom
11 imate tendenciju kao novinar da pišete o onome što vidite oko sebe. Isto tako
12 važi i za novinare koji putuju sa snagama Ujedinjenih nacija, sa humanitarnim
13 konvojima, i tako dalje. Gledate ko dobija tu pomoć, ko blokira, ko je pod
14 blokadom, ko ne dobija nikakvu pomoć, ko vrši opsadu i tako dalje, i onda pišete
15 sa te tačke gledišta. To je ono što mi radimo.

16 P: To je sve Vaša lična ocena i Vi ste tokom 1992. godine počeli da
17 pišete izveštaje oslanjajući se samo na jedan izvor, samo sa jedne točke

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gledišta. Da li je to tačno?

2 O: To nisu jednostrani članci. Oni odražavaju stvarnost na terenu. Bilo
3 bi jednostrano pisati na bilo kakav drugi način. Jedna strana zauzima kontrolu
4 nad više od polovine teritorije, ubijaju se ljudi, kreira se ogroman broj žrtava
5 u tim svim dešavanjima i ono što Vi nazivate jednostranim je zapravo odraz
6 realnosti u Bosni i Hercegovini u to vreme.

7 P: Zapravo, gospodine Traynor, to i jeste bila suština mog pitanja Vama.
8 Vi smatrate da je srpska strana bila dominantna u tom konfliktu i glavni krivac
9 svih zločina protiv nesrba. To je Vaš lični stav. Da ili ne?

10 O: 1992. godine rat je u novembru praktično bio završen. Sledeće tri
11 godine su bile u suštini...

12 P: Ne, ne, ne, ne. Ne pitam Vas to. Pitam Vas za Vaš lični stav. Ko je
13 prema Vama bio glavni krivac za zločine u Bosni 1992. godine? Vaš lični stav.

14 O: Koliko ja znam...

15 P: Da ili ne?

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja razumem, gospodine Panteliću u kom
17 pravcu idete sa svojim pitanjima poslednjih 15 minuta. Vi pokušavate da dokažete

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kako je ovaj svedok pristrasan i jednostran - da koristim Vaše reči. Koristili
2 ste reč "pristrasnost". Međutim, setite se da on nije pozvan kao veštak. Pozvalo
3 ga je Tužilaštvo da iznese njegova zapažanja koja je stekao tokom svog rada u
4 Bosni kao izveštač i morate da povučete liniju između tih zapažanja i njegovog
5 mišljenja.

6 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] U pravu ste, časni Sude. Verovatno je
7 vreme za pauzu.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Tako je. Nastavljamo u 12.15h.

9 [Svedok se povlači]

10 ... Početak pauze u 11.46h

11 ... Sednica nastavljena u 12.19h

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

13 Izvolite sjesti.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Panteliću...

15 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da, časni Sude.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Imate li predstavu koliko mislite da
17 ćete trebati raditi sa ovim svjedokom?

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Baš kao što sam rekao mojoj kolegici,
19 gđi Korner - ovisi o mojoj inspiraciji, ali pokušat ću to napraviti za pola
20 sata, možda i manje. Sve će ovisiti, naravno, o odgovorima svjedoka.

21 [Svedok je pristupio svedočenju]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Traynor, ranije ste tokom jednog prilično dugačkog odgovora
3 spomenuli da se ne slažete sa mnom, sa mojom tvrdnjom da je u Bosni vladao
4 građanski rat. Naravno, gospodine Traynor, Vi niste pravni stručnjak, zar ne?

5 O: Apsolutno.

6 P: Vjerojatno niste upoznati sa nalazima koji su utvrđeni u predmetu
7 Šamac, a tamo sam ja bio zastupnik Obrane gdje su utvrdili da teorija Tužilaštva
8 u vezi sa međunarodnim sukobom nisu točne. Za tu presudu ne znate?

9 O: Ne.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, što smjerate sa
11 ovim?

12 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Bavimo se ulogom tiska u sukobu i
13 određenim informacijama vezanim za brojke, za izmjenu onog što se događalo.
14 Jučer je ovaj svjedok tokom svog iskaza spomenuo da je bio svjedokom određenog
15 procesa pripreme i prilagođavanja informacija, izvrtanja informacija i želio bih
16 da prođemo kroz to. On je na taj način odgovorio na pitanje gospođe Pidwell od
17 jučer.

18 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Onda pređite odmah na to jer ovo
19 pitanje o tome da li se radilo o međunarodnom ili unutaršnjem sukobu čini se da
20 nije nešto što odgovara ili što pomaže u ispitivanju kredibiliteta svjedoka.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da, slažem se s Vama. On je rekao da je
2 iz njegove perspektive se radilo o građanskom ratu.

3 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Dobro. Ajde, pođite onda, pozabavite
4 se time.

5 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

6 P: Dakle, gospodine Traynor, rekli ste mi da znate za jedan članak iz
7 ili *New York Timesa* ili *Washington Posta* iz 1993. ili 1994. o navodnom progonu
8 17.000 nesrpskog stanovništva iz područja Šamca u sjevernoj Bosni. Da li znate
9 za taj članak?

10 O: Ne.

11 P: Da li znate za činjenicu, to ste spomenuli ranije, tokom svog iskaza,
12 tokom glavnog ispitivanja, možete potvrditi, zar ne, da je mehanizam tokom
13 sukoba, mehanizam za pripremanje određenih informacija i za ostvarivanje
14 određenih ciljeva zapravo proces izvrtanja informacija u svrhu ostvarivanja
15 određenih ciljeva? Naime, da budem konkretniji, govorim ovdje o takozvanom
16 medijskom ratu iz vremena rata u Bosni i praktički svaka strana, a to vrijedi i
17 za sukobe i drugdje, dakle, svaka od zaraćenih strana pokušava prezentirati
18 vlastitu istinu.

19 O: Bilo je mnogo studija o ulozi medija u ratu u bivšoj Jugoslaviji.
20 Recimo, tekst Marka Thompsona se bavi tim pitanjem. Da, postoji suglasnost oko
21 toga da su mediji igrali veliku ulogu.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da, to je upravo ono o čemu sam ja želio govoriti, posebno kada
2 govorimo o bosanskom bojištu. Složit ćete se sa mnom da to vrijedi i za lokalne
3 medije i za međunarodne medije. Isti se sistem može primijeniti i na jedna i na
4 druge.

5 O: U tome se ne bih složio s Vama.

6 P: Vi ste upoznati s time da je tokom 1992. godine, silovano 200.000
7 Muslimanki. To je činjenica o kojoj se govorilo u međunarodnim krugovima. O
8 brojci otprilike tog reda veličine.

9 O: Pa ja ne znam točnu brojku. Mislim da je to utvrđeno pred ovim Sudom
10 - da je silovanje bilo korišteno kao oružje u ratu.

11 P: Da, ali sad Vas pitam za brojke. Vi ne znate koje su brojke bile u to
12 vrijeme?

13 O: Pa teško je potkrijepiti takve brojke.

14 P: Vi me ispravite ako sam u krivu, ali rekli ste da je... koliko? Dva
15 milijuna Muslimana iz istočne Bosne se iselilo sa tog teritorija. Da li ste to
16 rekli u svom iskazu?

17 O: Ne, rekao sam da je prema podacima UNHCR-a dva milijuna ljudi bilo
18 natjerano da ode odakle su živjeli, ali nisam rekao da su to sve bili Muslimani,
19 iako većina jeste. U Bosni.

20 P: Ja sam shvatio da ste govorili samo o muslimanskom stanovništvu. Sad
21 ste mi to razjasnili. Hvala.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kad je riječ o žrtvama, o ukupnom broju žrtava u ratnim sukobima u
2 Bosni, možete li nam dati Vaša lična saznanja o tim brojkama?

3 O: Najdetajnija forenzička analiza za koju ja znam koja se bavi smrtime
4 u Bosni je čime je rukovodio izvjesni Tokača u Sarajevu. To su financirale
5 danske vlasti. On je mukotrпно skupljao podatke i napravio istragu i došao do
6 brojke od nešto ispod 100.000 osoba, od kojih su 2/3 bili Muslimani.

7 P: Mi se naravno slažemo da je žrtva žrtva, bez obzira koje je
8 nacionalnosti. To su sve posljedice rata. Ali gospodine Traynor, da li biste nam
9 mogli reći koje brojke - a sada Vas konkretno pitam za muslimanske žrtve - koje
10 su se brojke spominjale tokom 1992. u krugovima međunarodne zajednice, među
11 novinarima? Da li se možete sjetiti takvih brojki?

12 O: Pa ne, u to se vrijeme govorilo o raznoraznim brojkama. Bilo je
13 prerano.

14 P: Kada je riječ o Vašim kontaktima u Banja Luci u ovom konkretnom
15 periodu, Vi ste u svom iskazu rekli... U stvari, da Vas prvo pitam nešto drugo.

16 Da li biste nam, molim Vas, mogli reći, ako to naravno se ne tiče nekih
17 problema vezanih za sigurnost... Naime, ne pitam gospodina Traynora da mi navede
18 imena svojih izvora kao što su međunarodni zvaničnici. Ono što bih Vas želio
19 pitati je sljedeće: tokom Vašeg boravka u Banja Luci, s kojim ste funkcionerima
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razgovarali, od koga ste dobivali informacije, s kime ste radili intervjuje?
2 Spomenuli ste, na primjer, gospodina Župljanina. Jeste li razgovarali, jeste li
3 imali priliku da razgovarate sa generalom Talićem, koji je bio zapovjednik u tom
4 području u to vrijeme?

5 O: Ne.

6 P: Da li biste nam mogli navesti imena nekih drugih osoba, možda ne
7 visoko rangiranih, ali više rangiranih, viših funkcionara s kojima ste bili u
8 kontaktu u to vrijeme, bez obzira na njihovu nacionalnost?

9 O: Na primjer: Radovan Karadžić, lord David Owen, Robin Zebuk koji je
10 bio na čelu UNHCR-a u Banja Luci, zatim ljudi iz Međunarodnog komiteta Crvenog
11 Križa... To ovako napamet se mogu sjetiti.

12 P: Sve ove osobe koje ste spomenuli, recite, s njima ste vodili
13 intervju.

14 O: Ne, razgovarao sam s njima.

15 P: Ali je li to bilo formalno intervju?

16 O: Ne, nije se uvijek radilo o formalnim intervjuima.

17 P: Pretpostavljam da ste sa gospodinom Karadžićem neformalno razgovarali
18 o kvaliteti piva i takvim stvarima ili? Naime, to sam našao u Vašoj izjavi. Je
19 li to točno?

20 O: Da.

21 P: Znači pivo je bila tema razgovora. Hvala.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa to nije bila jedina tema.

2 P: Možda je u tome bio problem. Možete li nam reći gospodine Traynor,
3 osim tih visoko rangiranih funkcionera, možete li nam navesti još neke pojedince
4 s kojima ste bili u kontaktu u Banja Luci tokom Vašeg boravka?

5 O: Pa bio sam u kontaktu sa cijelim nizom pojedinaca. Bili ste me pitali
6 za visoko rangirane funkcionere.

7 P: Dobro. Sada Vas pitam, naime, mislim da ste rekli da se bili u
8 kontaktu sa lokalnim političkim rukovodiocima iz Banja Luke. Jesam li u pravu?

9 O: Ja sam bio na jednom sastanku između tog političkog rukovodstva i
10 Vancea i Owena, pa je to bila zgodna prilika da se razgovara sa tim ljudima.
11 Moglo se razgovarati sa Karadžićem, Owenom; sa gospodinom Župljaninom sam
12 razgovarao, sa nizom ljudi koji su živjeli u Banja Luci, sa funkcionerima i
13 radnicima međunarodnih i humanitarnih organizacija. U ta tri-četiri dana je bilo
14 dosta toga.

15 P: Bili ste u kontaktu i sa političkim rukovodstvom HDZ-a u Banja Luci,
16 sa rukovodiocem hrvatske stranke. Da ili ne?

17 O: Ne. Mislim da nisam.

18 P: Možda ste bili u kontaktu sa političkim rukovodiocem SDA u Banja
19 Luci.

20 O: Da. To je bio Muharem /?Krzić/.

21 P: Prije toga perioda dok ste bili u Banja Luci, recite jeste li imali
22 prije toga neke druge kontakte s njim, ranije.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: A kasnije?

3 O: Ne.

4 P: Jeste li uspjeli stupiti u kontakt ili pokušali da vodite intervju
5 ili dobijete informacije od srpskih političkih rukovodilaca u Banja Luci? Na
6 primjer, tu ste spomenuli neke ljude. Gospodin Vukuć je bio predsjednik SDS-a u
7 Banja Luci.

8 O: Tražili smo intervjue sa lokalnim političkim rukovodiocima i odobren
9 nam je intervju sa gospodinom Župljaninom.

10 P: Od koga ste tražili to?

11 O: *Press* službu. Ja se ne sjećam točno kako je funkcioniralo. Mi smo
12 tražili takvu vrstu intervjua i onda smo završili na razgovoru sa gospodinom
13 Župljaninom.

14 P: U svakom slučaju, tražili ste kontakte sa političkim rukovodstvom
15 SDS-a, pretpostavljam?

16 O: Da.

17 P: Juče ste u svome iskazu govorili o prisutnosti policije u Banja Luci.
18 Prema Vašim procjenama bilo je neobično vidjeti taj jedan broj policajaca na
19 ulicama Banja Luke. Jesam li u pravu?

20 O: Stalno mi se događa da mi se stavljaju riječi u usta. Nisam rekao da
21 je to bilo neobično, samo sam rekao da je na ulicama bilo puno policije.

22 P: Što je potpuno uobičajeno kad se radi o nekoj vrsti rata?

23 O: Pa da, moglo bi biti.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Mislim, a Vi me ispravite ako sam u krivu, da ste napisali članak na
2 temelju informacija koje ste dobili od šefa SDA u Banja Luci; jesam li u pravu?

3 O: Pa ne, bilo je njegovih informacija koje su bile uključene u članak,
4 ali on nije bio temelj za to.

5 P: Znam da je to bilo davno, ali što je zapravo, na čemu je utemeljen
6 Vaš opis točno događaja u Banja Luci, na čemu se to temelji?

7 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Može li nam se reći o kojem članku sada
8 govorimo?

9 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja se ne pozivam na neki članak, samo
10 pitam svjedoka u vezi sa njegovim informacijama. To je bilo prvi put.

11 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Oprostite, ja sam Vas čula, i tu mogu
12 pročitati, da se pitanja postavljaju:

13 "O članku na temelju informacija prikupljenih od političkog šefa SDA u
14 Banja Luci."

15 I Vi ste napravili članak na temelju tih informacija. Dakle, recite o
16 kojem se članku radi.

17 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

18 P: Molim Vas, gospodine Traynor, da li biste nam mogli reći o čemu se
19 radi?

20 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Ne, ne, od Vas tražim da mi kažete o
21 kojem se članku radi. Pretpostavljam da ste ga pročitali s obzirom da
22 predočavate tvrdnje vezane za njega ovome svjedoku.

23 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ne, u ovom konkretnom slučaju sam ja
24
25
26
27
28
29
30

1 samo htio da mi svjedok potvrdi da li je napisao članak ili nije. On je rekao da
2 jeste napisao takav članak, pa onda...

3 SVEDOK: Mogu li ja nešto reći?

4 G. PANTELIĆ: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

5 O: Članak je sigurno bio dostavljen i ja sam siguran da je Muharem Krzić
6 spomenut barem u jednom od članaka koje sam tada pisao. To se lako može
7 utvrditi, ali ja to nemam ovdje.

8 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ono o čemu ja želim govoriti, gospodine
9 Traynor, je sljedeće: ja se ne pozivam konkretno na sâm Vaš članak, nego me
10 zanimaju Vaša sjećanja, neki opisi događaja u Banja Luci iz tog vremena. Da li
11 biste nam mogli reći koja je bila srž tih Vaših razgovora sa tom gospodom koju
12 ste spomenuli?

13 O: Ne sjećam se tačno, ali to verovatno figurira u mom članku.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Što je Vaša poenta, gospodine
15 Panteliću?

16 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Parafrazirat ću pitanje.

17 P: Gospodine Traynor, imate li Vi nekih ličnih saznanja o bezbednosnoj
18 situaciji u Banja Luci tokom Vašeg boravka tamo u septembru, oktobru, na osnovu
19 Vaših raznih izvora?

20 O: Na osnovu onog što sam čuo od ljudi iz humanitarnih organizacija koji
21 su pokušavali da organizuju konvoje i autobuse i kamione; koji su krstarili tim
22 regionom u to vreme.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mi smo tražili da čujemo šta ti ljudi mogu da nam kažu šta se dešava na
2 terenu. Čuli smo da su vozovi puni izbeglica. Ja mislim da je to bilo u Maglaju
3 ili Doboju; ne mogu sad napamet da se setim.

4 Razgovarali smo sa diplomatama u Beogradu koji su poznavali situaciju.
5 Dakle, razgovarao sam sa ljudima koji su kružili ulicama u policijskim kolima sa
6 megafonima i kojima je ... govoreno da se vrate svojim kućama, što su oni
7 smatrali da je vrlo zastrašujuće i neprijatno.

8 To su informacije na osnovu kojih sam ja imao te intervjuje iz prve ruke
9 u Banja Luci.

10 P: Pre svega, ja Vas molim da malo usporite zato što prevodioci ne mogu
11 da Vas prate. Hvala.

12 Dakle, želim da vas pitam sledeće: Tokom ratnog stanja u Banja Luci, Vi
13 ste tamo boravili par puta u drugoj polovini 1992. godine. Složićete se sa mnom,
14 zar ne da je Krajina u stvari bila region koji je na obodu linije fronta i da je
15 tu bilo dosta borbi. Jesam li u pravu?

16 O: Da.

17 P: Da li ćete se složiti sa mnom da brojnost pripadnika vojske i drugih

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naoružanih jedinica je imalo ozbiljne posledice po bezbednosnu situaciju u Banja
2 Luci zbog, kažem, prisustva oružanih jedinica i pojedinaca.

3 Da li ćete se složiti sa mnom?

4 O: Ja nisam imao takav osećaj u gradu Banja Luci. Ne, ne.

5 P: U Vašem nastojanju da dođete do izvora informacija, da li Vam je
6 poznato da je u prvih devet meseci u Banja Luci policija u stvari registrovala i
7 podnela krivične prijave u 5.294 krivična djela. Da li Vam je ta činjenica
8 poznata?

9 O: Ne.

10 P: Da li Vam je poznata činjenica da je tokom tih prvih devet meseci
11 1992. godine u Banja Luci policija u stvari razrešila 55% svih registrovanih
12 krivičnih dela. Da li Vam je to poznato, odnosno da li Vam je bilo poznato u to
13 vreme?

14 O: Ne.

15 P: Da li Vam je bilo poznato da je u to vreme, a govorim o prvih devet
16 meseci 1992. godine...

17 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Moram da uložim prigovor zato što svedok
18 nije bio u Banja Luci prvih devet meseci 1992. godine. On je rekao da je prvi
19 put otišao u Banja Luku septembra 1992.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da, gospođice Pidwell, izvinjavam se.

2 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Mislim da je neumesno da mu se
3 postavljaju pitanja u vezi sa periodom o kome on ne zna ništa.

4 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, gospodin Traynor je
5 profesionalni novinar i ja pokušavam da izanaliziram kako je on radio u Banja
6 Luci. Čovek može pretpostaviti da ako neki profesionalni novinar ode u određeno
7 područje da bi prikupio informacije, onda on verovatno treba da bude u stanju da
8 se kod funkcionera raspita o tome kakva je bezbednosna situacija i da o tome,
9 recimo, pita političkog lidera u Banja Luci.

10 Gospodin Traynor je rekao da je on pribavio određene informacije o
11 bezbednosnoj situaciji i ja ga sada pitam da potvrdi ili da ne potvrdi da li je
12 imao neka lična saznanja o tim činjenicama.

13 Ja jednostavno pokušavam da dobijem tu vrstu odgovora od njega.

14 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, izvinjavam se,
15 ali meni se čini da tokom cijelog Vašeg unakrsnog ispitivanja ovog svedoka, Vi
16 ste vrlo indirektni. Odnosno, postavljate pitanja na posredan način, a posledica
17 toga jeste da se nećemo mnogo maći od početka i to, barem ne, brzo. Dakle, ja
18 bih Vam bio zahvalan ako biste svedoku postavljali direktna pitanja, a ne da
19 obilazite kao kiša oko Kragujevca što se meni čini da uglavnom radite sve vreme.

20 Predsedavajući sudija je juče opomenuo i podsetio stranke u postupku da
21 je svedok profesionalac, da je on novinar, tako da ćemo mi u svetlu te činjenice
22 procenjivati njegovu izjavu i njegovo svedočenje.

23 Dakle, nemojte otežavati stvari više nego što je potrebno i molim Vas da
24 pređete direktno na ono što želite da postignete. Budite direktniji i

25

26

27

28

29

30

1 neposredniji u svojim pitanjima da bismo što brže završili.

2 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Pokušaću i potrudiću se, časni Sude.

3 P: Dakle, gospodine Traynor, tokom Vašeg boravka u Banja Luci, jeste li
4 pribavili određene informacije o pravosudnim i sudskim postupcima kao i o
5 istrazi protiv političkog lidera SDA u Banja Luci i drugih pripadnika njegove
6 grupe u vezi sa zaverom i oružanim otporom?

7 O: Ne.

8 P: Tokom Vaših razgovora sa policijskim funkcionerima, sa gospodinom
9 Župljaninom, a možda i sa nekim drugima, jeste li saznali da je muslimanska
10 dobrotvorna organizacija "Merhamet" umešana u vojno organizovanje i pripremu za
11 otpor, odnosno za pobunu u Banja Luci?

12 O: Da. Gospodin Župljanin mi je nešto o tome rekao.

13 P: Jeste li pokušali da potvrdite i verifikujete te informacije iz nekih
14 drugih izvora? Da li ste o tome razgovarali sa nekim drugim izvorima?

15 O: Ja sam o tome takođe razgovarao i sa gospodinom Krzićem, ali nisam o
16 tome nikad pisao.

17 P: Kakav je bio stav gospodina Krzića u vezi sa tim odgovorom?

18 O: To se moglo vrlo jasno predvideti šta će on da kaže, ali to se nije
19 dogodilo.

20 P: Dakle, pretpostavljam da Vam je bilo poznato da je 1994. bilo suđenje
21 tim ljudima pred Vojnim sudom u Banja Luci. Da li Vam je poznata ta činjenica?

22 O: Ne znam kako bih ja mogao da znam nešto što se desilo dve godine
23 kasnije.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Mislim, da li sada znate?

2 O: Ne.

3 P: U intervjuu sa gospodinom Župljaninom, spomenuli ste da je on rekao
4 da je glavni razlog zbog kojih ljudi napuštaju teritoriju tokom rata, po njemu,
5 bilo to što se u stvari radilo o ekonomskim razlozima. Sećate li se tog dela?

6 O: Da.

7 P: Da li znate, ili možda možete komentarisati brojke kad Vam ih
8 izložim, da li znate koliko izbeglica iz Bosne je u stvari napustilo zemlju i
9 otišlo u treće zemlje?

10 O: Ne znam. Ovo je stvarno proba za ono o čemu sam ja obavešten i ono
11 što dobro znam, ali ne znam odgovor na to.

12 P: U svakom slučaju, ta činjenica je opštepoznata. Ja sada ne govorim o
13 nacionalnosti izbeglica. Ja samo govorim o izbeglicama uopšte, bez obzira na
14 njihovu narodnost. Govorim i o Srbima, i o Hrvatima i Muslimanima. Dakle,
15 složit ćete se sa mnom, zar ne, da značajan broj tih izbeglica još uvek živi u tim
16 trećim zemljama i da se nisu vratili u Bosnu.

17 O: Pretpostavljam da je tako.

18 P: Pa šta je tome razlog? Rat u Bosni je završen.

19 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Kako svedok može odgovoriti na ovo
20 pitanje? Traži se njegovo mišljenje, on nije ekspert. Ovo je potpuno irelevantno
21 pitanje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

2 P: Ja ne pitam šta Vi mislite o tome, gospodine Traynor, već Vas pitam
3 kao novinara. Znaite, Vi ste pisali o tim događajima u Bosni u tom periodu. Jeste
4 li ikada došli do nekih informacija koje se odnose na to zašto se izbeglice ne
5 vraćaju u Bosnu?

6 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Opet se traži mišljenje.

7 SVEDOK: Ja nisam sociolog. To je možda komplikovano da se objasni.
8 Gospodin Župljanin mi je rekao da su ljudi iz ekonomskih razloga emigrirali i
9 odlazili u druge zemlje da bi živeli bolje, da bi zarađivali 400 maraka i da su
10 pri tom boravili u hotelima. Ja smatram da je to potpuno neprimereno.

11 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

12 P: Ali da li ćete se složiti sa mnom da su pripadnici sve tri
13 nacionalnosti bile izbeglice i da su napustili Bosnu tokom rata?

14 O: To jeste činjenica.

15 P: Kada govorimo o Vašem boravku u regionu, a govorim konkretno o 1992.
16 godini - kakve ste informacije imali o tome da je značajan broj radnika napuštao
17 bivšu Jugoslaviju i odlazio da radi u Evropi ili u Nemačkoj i drugim zemljama.
18 Da li Vam je ta činjenica poznata?

19 O: Nemam pojma.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ne znate?

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, gde zaboga idemo
3 sa ovakvom vrstom pitanja?

4 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, kada je moj branjenik
5 razgovarao sa gospodinom Traynorom, on mu je izneo motive zbog kojih ljudi
6 napuštaju teritoriju kao izbeglice. Ja sad pokušavam da proanaliziram tu
7 činjenicu sa ovim svedokom i da čujem koja on lična saznanja ima o faktorima
8 koji su uticali na to da li se radilo o istorijskim ili o ekonomskim faktorima.
9 Samo na osnovu njegovih ličnih saznanja. Ništa više.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ali iskreno govoreći, gospodine
11 Panteliću, razlozi zbog kojih su izbeglice iz bivše Jugoslavije još uvek u
12 inostranstvu i nisu se vratili kućama - pre svega to nije relevantno za ovaj
13 proces - koliko ja shvatam - i to daleko prevazilazi saznanja koja gospodin
14 Traynor ima.

15 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Da se nadovežem sada, gospodine
16 Panteliću, ako mogu. Svedok Vam je odgovorio na pitanje. Možda možete da pređete
17 na neku drugu temu?

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da.

19 P: Gospodine Traynor, da li biste mogli da mi kažete koja su Vaša lična
20 saznanja i da iznesete svoje komentare o načinu na koji... odnosno, u kojoj
21 formi ste Vi pripremali svoje članke tokom boravka u Bosni 1992. godine? U
22 stvari, ono što mene zanima jeste, voleo bih da znam jeste li radili sami ili
23 ste imali možda neku kancelariju, neko uredništvo gde ste imali pomoćnike koji
24 su prikupljali dokumenta?

25 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, imajući u vidu
26
27
28
29
30

1 intervencije sudije Harhoffa i sudija Delvoie: svrha suđenja, čak i u unakrsnom
2 ispitivanju jeste da se stvari pokrenu unapred. Ovo, recimo, poslednje pitanje
3 koje ste postavili o metodama rada kao novinara, a sudija Harhoff Vas je
4 podsetio da mi znamo da je on novinar, da je recimo, po prirodi stvari u toj
5 profesiji on prikupljao činjenice, napiše članak, pošalje svojim urednicima koji
6 onda odlučuju da li to treba ili ne treba objaviti i da li je to zanimljivo
7 čitaocima ili ne. Možemo li da se pomaknemo unapred od toga? Ali s ovakvim Vašim
8 pitanjima ja mislim da to nije moguće.

9 G. PANTELIĆ: [simultani prevod]

10 P: Ono što sam ja hteo da pitam gospodina Traynora jeste da na osnovu
11 standarda Vaše profesije u kojoj ste Vi aktivni i kojom se bavite, ja nalazim da
12 Vi niste zauzeli jedan izbalansiran pristup informacijama. Da ste bili
13 neobjektivni i pristrasni kontra srpske strane i zato Vaši članci ne odražavaju
14 tačno situaciju u Bosni 1992. godine.

15 Da li se slažete sa mnom?

16 O: U potpunosti se ne slažemo. Ja sam puno vremena proveo u Beogradu,
17 /?razgovarao/ sam sa puno ljudi, razgovarao sam sa Đinđićem, sa Natašom Kandić
18 koja je aktivista za ljudska prava i od njih sam dobio puno informacija.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: U redu. Ja se slažem sa Vama da ste Vi prikupili puno informacija,
2 ali ja tvrdim da ste Vi u stvari zanemarili zlatno pravilo novinarstva u svom
3 radu, a to je da je potrebno pribaviti nezavisne informacije iz različitih
4 nezavisnih izvora, iz barem tri izvora, od barem tri strane. Dakle, ja tvrdim da
5 ste Vi patili od vrlo ozbiljnog nedostatka objektivnosti i da se Vaši članci ne
6 mogu uzeti kao izvor bilo kakve relevantne procene situacije.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Traynor, Vi ne morate
8 odgovoriti na pitanje. Gospodine Panteliću, sledeće pitanje.

9 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja više nemam pitanja za ovog svedoka.
10 Hvala, časni Sude.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dodatno ispitivanje, molim.

12 Dodatno ispituje gđa Pidwell:

13 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]

14 P: Gospodine Traynor, ja neću tratiti puno još vaše vrijeme, no samo
15 imam nekoliko pitanja. Prvo, vjerojatno se sjećate - nešto ranije danas su Vam
16 postavljena pitanja u vezi s brojem ljudi koji su navodno izgubili život u
17 masakru na Vlašiću i razgovora Vas i gospodina Župljanina kada ste vodili
18 intervju s njim u vezi s time, pa o mogućem pogrešnom tumačenju ili prijevodu
19 tih brojaka. Recite, molim Vas, sjećate li se tko je vama prevodio na tom
20 intervjuu.

21 O: Bio je. Skoro sam siguran da je bio prevoditelj netko iz policije -

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ne osoba koja je sa mnom redovito radila, jedna osoba koja je inače Musliman -
2 međutim, nije rado išla u zgradu policije.

3 P: Oprostite, ispravak na zapisnik. Tu piše: "Nisam siguran da je
4 policijski prevoditelj..." Mislim da je svjedok rekao "prilično sam siguran". To
5 bih mogla pojasniti.

6 O: Da, tako je.

7 P: Vaše bilješke iz toga vremena koje ste pročitali jučer na zapisnik s
8 tim u vezi. Ja bih Vam malo osvježila sjećanje. Vi ste pročitali sljedeće,
9 zapisali ste:

10 "Nije to broj kojega ste spomenuli, naši podaci su oko 15.", napisali
11 ste broj brojkama, ne slovima, "ili više, no u toj regiji, na tom prostoru, rat
12 još uvijek traje."

13 Moje pitanje glasi, kada ste napisali: "Nije to broj kojega ste
14 spomenuli.", pretpostavljam da ste zapisali ono što je gospodin Župljanin tada u
15 tom trenutku govorio?

16 O: Da, bilješka se odnosi na sljedeće: ja sam postavio pitanje u vezi s
17 brojem ljudi koji je cirkulirao u vezi s masakrom na Vlašiću koji se kretao oko
18 190 i, ako se točno sjećam, mi smo iznijeli brojku i zapisao sam njegov odgovor.

19 P: Sjećate li se da li je tada uopće bilo u pitanju ad je taj broj 50
20 nekakva greška ili krivo tumačenje ili prijevod?

21 O: Ne.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Uzimajući u obzir Vaše poznavanje jezika, u B/H/S-a u to vrijeme,
2 mislite li da li biste Vi čuli razliku da je gospodin Župljanin kazao jedan
3 broj, a prevoditelj nešto drugo?

4 O: Iskreno govoreći, gledajući sudske dokumente koji su bili na ekranu
5 prije sat vremena, a tamo piše: "brojka iz policijskih dokumenata od 140", onda
6 očito tu postoji nekakva veza. 140 plus 50 je 190. Dakle, može se pomisliti da
7 je došlo do nesporazuma ili krivoga prijevoda, ali u to vrijeme ja sam bio s
8 kolegom i onda smo poslije toga usporedili bilješke.

9 P: Kolegica, rekli ste, bila je iz *Washington Posta*?

10 O: Da.

11 P: Da li je i ona pisala bilješke?

12 O: Da.

13 P: Po Vašem sjećanju, da li ona napisala bilo kakav članak na osnovu
14 intervjua kojega ste Vi radili s gospodinom Župljaninom?

15 O: Ona je napisala prilično veliki članak o incidentu na Vlašiću i ona
16 je zapravo vodila i postavljala pitanja zato što je ona radila konkretno na tom
17 incidentu.

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja se ispričavam, samo jedan ispravak na
19 zapisnik: 50. stranica, odnosno 54. stranica 13. redak, umjesto brojke 350,
20 mislim da bi trebalo pisati 50, zato što očito 140 plus 350 nije 190.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA PIDWELL: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Traynor, Vi ćete se svakako sjetiti pitanja poštovanoga
3 kolege u vezi s velikim člankom kojega ste Vi napisali u vrijeme događaja u
4 Kozarcu i u vezi s Vašim izvorima za taj članak te načina prikupljanja
5 informacija za članak. Vašega prikupljanja informacija za članak.

6 Sjećate li se koliko Vam je vremena trebalo za istraživanje?

7 O: Pa, rekao bih oko mjesec dana.

8 P: Jeste li imali neku opću temu za taj članak ili ste pisali,
9 jednostavno iz opće perspektive?

10 O: Pa, razaranje Kozarca je već bilo prije četiri ili pet mjeseci. Bilo
11 je to prilično veliko mjesto o kojem se nikada nije izvještavalo. Radilo se,
12 naime, o 15.000 civila, a nitko nije znao što se tamo dogodilo. Bilo je prilično
13 neuobičajeno da se nešto ne zna zato što je zapravo svašta se događalo u ostatku
14 Bosne i Hercegovine. U Sarajevu i drugim dijelovima gdje su bili konvoji
15 humanitarne pomoći, UN, snage UNPROFOR-a i tako dalje. Da nije bilo nikoga iz
16 međunarodne zajednice koji bi bio svjedok tome u Banja Luci, jednostavno na tom
17 području u ključnim mjesecima 5.6 i 7. Dakle, učinilo mi se to prilično važnom
18 temom i ja sam nastojao istražiti i re-kreirati što se tamo dogodilo. Radilo se
19 zapravo o gotovo 100% muslimanskom gradu na raskrižju glavnih puteva i 15.000
20 civila odjedanput je nestalo i ja sam nastojao vidjeti što se dogodilo.

21 P: I tijekom toga mjeseca Vašega istraživanja, jeste li provjerili sve
22 raspoložive izvore?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Meni u to vrijeme sve raspoložive izvore? Da. Ja sam otišao tamo i
2 nisam mogao, nisam zapravo mogao otići dalje od lokalne srpske policije i srpske
3 vojske.

4 P: Od Vas su tražili da se sjetite, odnosno da pročitate čitav niz
5 članaka koje ste napisali 1992. Radi se o nekih 170 članaka. Kada Vam je
6 gospodin Pantelić iznio tvrdnju da niste napisali nijedan članak u kojem se
7 spominju srpske žrtve, ovaj popis kojega ste Vi pregledali sadrži samo naslove
8 članaka, je li tako?

9 O: Da, da, da. To je to ovdje.

10 P: Jeste li Vi, zapravo, pročitali sve te članke tijekom zadnjih
11 nekoliko mjeseci?

12 O: Ne, ne, nisam.

13 P: kada ste otprilike zadnji put pregledavali svoje radove iz 1992?

14 O: nemam pojma, Koliko se ja sjećam, ne. Nisam uopće.

15 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Časni Sude, kada ste donijeli odluku da
16 ovaj svjedok svjedoči temeljem pravila 92ter prošle godine u 10. mjesecu, jedan
17 dio kompleta dokumenata bio je popis svih članaka koje je on napisao o sukobu u
18 bivšoj Jugoslaviji od 1992. do 1995. To je popis od nekih 843 članka u kojima se
19 nalazi njegovo ime, naslov i, u nekima od njih, i prva rečenica. To je dio
20 kompleta dokumenata po pravilu 92ter kojega je sastavilo Tužiteljstvo kako bi
21 pokazao opći kontekst toga izvještaja i šta se tada događalo. Konkretno je to,
22 časni Sude, nešto što je bilo isključeno Vašom odlukom kao nerelevantno i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nepotrebno. U ovim okolnostima i budući da je gospodin Pantelić proveo dosta
2 vremena ispitujući gledišta i stavove novinara, ovoga novinara, ja bih rekla da
3 bi bilo adekvatno ponovno uvesti taj popis, časni Sude, kako bi ste ga Vi mogli
4 pogledati kasnije.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dajte nam jedan trenutak, molim.

6 [Sudije većaju]

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodinu Panteliću, da, naravno,
8 izvolite.

9 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Mogu li iznijeti jednu kratku
10 argumentaciju s tim u vezi, časni Sude?

11 Prvo, mi smo raspravljali pitanje članaka, izvora sredstava javnog
12 priopćavanja i tako dalje prije Vaše odluke, časni Sude. Ja nemam nikakvih
13 problema s time da tužitelj locira... U stvari, ono što smo kazali zasniva se
14 samo na opasnoj budućnosti u kojoj bi se dogodilo da postanemo samo jednom
15 knjižnicom članaka, videosnimki i svega ostaloga i onda stvarno ne znamo kako će
16 sve to završiti.

17 No, ja bih htio reći sljedeće: ako je Tužiteljstvo sigurno, ja nemam
18 nikakvih problema da se uvede ovaj konkretni članak iz 1992. s popisa od 170
19 članaka zato što on obrađuje vrijeme koje pokriva optužnica. Ako kolege mogu
20 naći taj članak u kojem se spominju žrtve - Srbi, ja nemam nikakvih problema i
21 ne protivim se da se dokument ne uvede u spis zato što takav dokument, takvog
22 članka nema.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I to je ono što hoću kazati. Kakav god bio njegov naslov, nema ga. I to
2 je to.

3 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Pidwell, jeste li Vi završili
4 s dodatnim ispitivanjem?

5 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Nisam.

6 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Onda, bavimo se Vašim zahtjevima na
7 kraju iskaza svjedoka.

8 Dovršite, molim Vas.

9 GĐA PIDWELL: [simultani prevod]

10 P: Dakle ovako: kolega odvjetnik Vas je pitao kako je došlo do toga da
11 imate intervju s gospodinom Župljaninom, a Vi ste rekli; naime, zapisnik nije
12 sasvim jasan, ali Vi ste spomenuli nekakvu *press* službu.

13 Možete li to malo pojasniti, molim Vas?

14 O: Teško mi se sjetiti točno, ali, kamogod idete, svugdje je bio
15 glasnogovornik i bili smo na sastanku sa Vanceom i Owenom sa političkim vodstvom
16 Srba. I tamo je netko bio tko se bavio štampom, no ne sjećam se tko je to bio i
17 onda smo tražili da nam organizira sastanke i tako se dogodilo.

18 P: Sjećate li se tko je, od koga ste tražili? Konkretno, ili se radilo o
19 općem zahtjevu?

20 O: Bio je opći zahtjev. Sjećate li se da li ste se nekome obratili
21 općenito, na osnovi nacionalnosti?

22 O: Ne, ne, ne. Pa bila je to srpska vlast. Znače, radilo se... Tu su
23 bili gradonačelnik, vođa stranke, načelnik policije, ljudi iz vojske poput
24 Brđanina Vukića, i tako dalje. I to su ljudi s kojima smo htjeli razgovarati.

25

26

27

28

29

30

1 P: Jeste li dobili dozvolu za intervju sa nekim drugim?

2 O: Ne.

3 P: Na kraju, gospodin Pantelić Vas je pitao prije samo nekoliko
4 trenutaka za događaje u Banja Luci i govorilo se o onome pitanju zašto se
5 izbjeglice ne vraćaju u Bosnu. I u odgovoru ste kazali da niste sociolog. Da su
6 to ekonomski emigranti koji su otišli tražeći bolji život da bi zarađivali 400
7 maraka i boravili u hotelima. Sudeći po onome što sam ja rekla, to je prilično
8 neadekvatno.

9 Što bi to bilo neadekvatno?

10 O: Jako puno ljudi je praktički iskorijenjeno. Jedan kolega iz istih
11 novina proveo je tri, četiri dana hodajući po brdima, prateći konvoje izbjeglica
12 koji su praktički istjerani s tog prostora Banja Luke, koji su prolazili kroz
13 linije fronta. Civili, žene i djeca, i sudeći po svemu onome što čujete od ljudi
14 iz UNHCR-a i Međunarodnog Crvenog križa, desetine autobusa i kamiona kretali su
15 se tada, prelazili linije, odlazili, vraćali se, nakrcavali se, ljudi su uzimali
16 puno novaca, uzimali vrijedne stvari, odvozili sve to i tako dalje, i tako
17 dalje.

18 Dakle, kada se jednostavno kaže da su ljudi tražili bolji život i 400
19 maraka mjesečno te noć u hotelu, stvarno nije adekvatno.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala.

2 GĀA PIDWELL: [simultani prevod] Ja više nemam pitanja.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala, gospodine Traynor, na pomoći
4 Međunarodnom sudu. Sada možete otići. Želimo Vam sretan povratak i, naravno,
5 sretan put dalje.

6 [Svedok se povlači]

7 [Sudije većaju]

8 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođice Pidwell, da se vratimo na
9 pitanje usvajanja u spis paketa po pravilu 92ter. Pretresno veće je razgovaralo
10 o tome kako da to rešimo i naša odluka je da ćemo usvojiti u spis dve izjave
11 koje je svedok dao 1999. i 2000. godine, i to je to. Drugim rečima, tih 15
12 članaka, koji su takođe sastavni deo paketa, neće biti usvojeni u spis iz
13 razloga što oni ne sadrže dovoljnu dokaznu vrednost. To jesu zanimljivi članci,
14 dobri članci, ali ne možemo da se oslonimo na njih u svrhu donošenja zaključaka
15 u ovom predmetu.

16 GĀA PIDWELL: [simultani prevod] Časni Sude, Tužilaštvo ne traži da se
17 oni uvedu u spis zbog sadržaja, "na mala vrata", kako je to juče aludirao
18 gospodin O'Sullivan. Tužilaštvo je tražilo samo da se oni uvedu u spis kao nešto
19 što je ovaj svedok napisao i što može dati i bolji uvid u to što se događalo iz
20 njegove perspektive u vreme kada je on kao novinar radio na terenu i to je
21 predstavljalo primer medijskog izveštavanja u to vreme, a kao što znate, mediji
22 su igrali važnu ulogu u Bosni 1992.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Mi smo potpuno svesni toga.

2 GĀA KORNER: [simultani prevod] U tom i leži poteškoća i to je pokrenuto
3 kao pitanje na samom početku ovog predmeta - šta mi zaista treba da znamo i šta
4 će biti usvojeno kao deo paketa 92ter, a šta ne. Zato što mi ne znamo. Da smo to
5 znali, mi bismo se onda detaljnije pozabavili ovim člancima i informacijama koje
6 oni sadrže. Da nam je to nagovešteno i da nam je to rečeno, osim onog što se
7 odnosi na kontekst tih članaka koji govori o onima koji su bili učesnici u tom
8 konfliktu i o tome kako se o tome izveštavalo. O tome već postoje dokazi i biće
9 još dokaza o tome kako su strani novinari informisali i izveštavali o tome. Ja
10 pretpostavljam da će to govoriti o tome kako su sve strane učestvovala u tom
11 sukobu.

12 Ali reč je ovde o principu, o načelu, časni Sude. Mi smo to pitanje
13 pokrenuli pre nekog vremena. Mi moramo da znamo na samom početku da li će neki
14 paket 92ter biti usvojen ili ne. I to je cela poenta, Ako mi dozvolite da
15 završim, Vi ste doneli odluku da će se paket usvojiti, da. Možda jeste to svedok
16 92ter, može da se onda usvoji i u okviru paketa po pravilu 92ter.
17 Pretpostavljamo da bi trebalo da o dokaznim predmetima budemo obavešteni i da ti
18 dokazni predmeti neće ući u spis.

19 Ja mislim da je to nefer i nekorektno.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Pomozite nam u ovome, gospođo Korner. Vi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste rekli da je podnet zahtev u to vreme u vezi sa paketom 92ter koji se odnosi
2 na ovog svedoka i da bi se on podneo u stvari samo u slučaju da to lice se
3 pojavi kao svedok i mi smo konkretno ostavili to pitanje za kasnije.

4 Možda nisam dobro razumeo kada kažete da je trebalo da odluku o
5 usvajanju 92ter paketa donesemo na samom početku.

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Vi ste odložili odluku o tome dok se ne
7 završi unakrsno ispitivanje, što ste ponekad i činili sa nekim drugim svedocima.
8 Dakle, to nije uobičajena praksa i mi smo to pokrenuli pre nekog vremena na
9 osnovu onoga što smatramo da trebamo da znamo na samom početku kako da, na čemu
10 da baziramo svoje direktno ispitivanje.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Zašto je po mišljenju Tužilaštva ovakav
12 ishod nekorektan i nefer? Što se tiče onoga što je rekla gospođica Pidwell,
13 prateća dokumentacija - za nju nije traženo da bude usvojena u spis, ali ostaje
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 činjenica da je štampa igrala veliku ulogu u toku tog sukoba nije predmet onoga
2 čime se bavi ovo Pretresno veće. I ja ne vidim na koji način ovaj svedok, koji
3 je upravo napustio sudnicu, kako bi on napisao jedan broj članaka i kako bi to
4 pomoglo da se cela ta stvar pokrene unapred - da se napravi neki napredak.

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, glavna stvar u ovom predmetu
6 jeste saznanje i o tome šta su ova dvojica optuženih u ovom predmetu znali.
7 Članci koje su objavili brojni strani novinari su došli u naše ruke i nama je
8 skrenuta pažnja na njih. Mi smo to pokrenuli, čuli smo svedočenja o tome, zbog
9 toga što je štampa o tome pisala, jeste i došlo do velikog skandala koji je
10 izbio u augustu u vezi sa logorima i koji su onda bili motiv da se pokrene
11 istraga. Dakle, dajući obaveštenje o tome da su ti članci sami po sebi
12 informacije iz druge ruke, oni jesu informacije iz prve ruke. U stvari, drugim
13 rečima, autor je razgovarao sa raznim ljudima i moj uvaženi kolega ga je
14 direktno pitao o nekim bitnim događajima koji su vezani za ovaj predmet i čuli
15 ste šta je ovaj novinar imao da kaže. On je sugerirao da je on slušao samo jednu
16 stranu i to je nešto što časni Sud mora uzeti u obzir.

17 Međutim, sami članci su posebna priča i u vezi sa onim šta će biti
18 usvojeno ili ne je takođe posebno pitanje, ali članci sami po sebi treba da
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 imaju određenu težinu, imajući u vidu da je on ipak razgovarao samo sa
2 ograničenim brojem ljudi i ipak ne, uprkos tome predstavljaju dokaze koji se
3 mogu usvojiti u spis.

4 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Postoji odluka, a mi smo upravo
5 izneli svoj principijelan stav koji govori da Veće neće usvojiti novinske članke
6 u spis. U stvari, ja mislim da smo mi već dosta njih i usvojili.

7 Poenta koju Veće želi da iznese jeste da ono što treba da bude zapisano,
8 zvanično je zabeleženo u zapisniku za potrebe Tužilaštva u vezi sa poentom koju
9 ste Vi izneli jeste da se pokaže da je strana štampa pisala o događajima i da su
10 te informacije došle do optuženih kroz te međunarodne izveštaje, članke i
11 reportaže i to je očigledno zabeleženo u zapisnik. Tako da ja mislim da nije
12 potrebno da se u spis usvajaju članci koji su već uključeni u vaš paket 65ter.

13 Kao što je gospođica Pidwell rekla, i predsjedavajući sudija podsetio,
14 ovi članci nisu usvojeni u spis zbog njihovog sadržaja.

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja mislim da je irelevantno ono što ja
16 uporno govorim, a to je da mi tvrdimo da je, bez obzira što je reč o informaciji
17 iz druge ruke, to prihvatljivo da se usvoji u spis zato što sadrži istinu.

18 Da se vratim na ovaj moj prvobitni stav i poantu, a to je činjenica da
19 mi, uz dužno poštovanje, želimo da Veću kažemo da je trebalo da nam se na
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 početku kaže da kada je reč o svedoku 92ter, ono što će biti usvojeno u spis, a
2 šta neće biti usvojeno u spis, to nam treba reći jer mi onda nemamo prilike da
3 se na to vraćamo u više detalja.

4 To takođe nije rečeno ni ovom svedoku.

5 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospođo Korner, ja mislim da
6 usvajanje dokaza koje iznese svedok po 92ter, znači usvajanje celokupnog paketa
7 92ter koji Vi predlažete. Mi stalno govorimo, i to smo rekli bezbroj puta, da
8 pošto saslušao nekog svedoka, mi ćemo odlučiti na koji način i da li će neki
9 dokumenti koje Vi predlažete po spisku 92ter biti usvojeni kao potporna
10 dokumentacija uz njegovo svedočenje. To je pravilo 92ter i ono zahteva da se
11 dostavi propratna dokumentacija.

12 I mi smatramo da ovi članci ne predstavljaju takvu potpurnu
13 dokumentaciju.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Naravno, ja ne sugerišem ni jednog
15 trenutka da časni Sud nema pravo da o tome govori. Vi ste čuli moju
16 argumentaciju, vi je ne prihvatate, i ja prema tome ne tražim da se dalje o tome
17 raspravlja.

18 Ono što ja želim da kažem jeste da je trebalo kroz svoje odluke da nam
19 nagovestite i najavite šta ćete smatrati da je povezano sa svedočenjem, a šta
20 ne, šta ćete usvojiti u spis kao paket dokumenata. I ja mislim da zbog
21 korektnosti mi, mislim, da imamo pravo da znamo o čemu je reč i šta će biti
22 usvojeno pre nego što krenemo sa glavnim ispitivanjem.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Sudije većaju]

2 G. O'SULLIVAN: [simultani prevod] Vrlo kratko, ja bih se vratio na
3 prvoga svjedoka kada se to pojavilo. To je bilo kod gospodina Đerića. Po našem
4 mišljenju, mislim da je gospodin Sudac Delvoie najavio praksu kojom se mi vodimo
5 i svjedoci dolaze i katkada imamo dokumente ili iskaze gdje postoji spor da li
6 nešto prihvatiti ili ne i Vijeće donosi odluku o tome nakon glavnog i unakrsnog
7 ispitivanja.

8 Eto, to je ta praksa, barem kako sam ja zadnji put čuo.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja bih tome dodao da se čini da je
10 ovakva situacija iznimna. Lako objašnjenje bilo bi da kada imamo situaciju
11 pravila 92ter, nema nikakve kontroverze s tim u vezi s kompletom dokumenata koji
12 ide uz svjedoka po pravilu 92ter. Onda ne moramo obavljati sve ovo, čitav ovaj
13 posao. Međutim, kada dođe do problema, onda je potrebno vidjeti ovo... Treba se
14 pozabaviti tim pitanjem, kako je rekao gospodin O'Sullivan i podsjetio sudac
15 Delvoie. Dakle, moramo vidjeti gdje je problem. I to se radi za svaki slučaj
16 ponaosob. I ako bismo tako radili, onda bi bilo praktički nemoguće. No ja
17 stvarno ne vidim kako se to može obaviti unaprijed, kako Vi sugerirate.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja bih se, časni Sude, vratila na
2 intervenciju gospodina O'Sullivanova s tim u vezi. Kada mi podnosimo zahtjev i
3 kažemo: evo, to je komplet, to su dokumenti; pa onda Obrana odgovori. Obrana,
4 kako sam ja rekla jučer, ne treba to ostaviti sve do dolaska svjedoka i kada je
5 spreman početi svjedočiti, a da nas uopće ne obavijeste. Bilo nas, bilo Vijeće.
6 Odgovor treba, zapravo, sadržavati i prigovor tada i odmah će i Tužiteljstvo i
7 suci znati o čemu se radi. Obrana to nije učinila kako sam već do sada rekla dva
8 puta u ovome slučaju. Časni Sude, ja mislim da bi bilo pravično i pošteno da se
9 nas obavijestilo unaprijed o tome, i kako sam rekla, vrlo je vjerojatno da bismo
10 mi onda drugačije pristupali iskazu ovoga svjedoka.

11 To je jedino što ja hoću kazati. Časni Sude, ja onda tražim da ubuduće,
12 a posebno sa svjedokom koji dolazi sutra zato što će svjedočiti putem video-
13 konferencijske veze, ukoliko Obrana ima bilo kakvoga prigovora na bilo koji
14 dokument koji se nalazi u kompletu, o tome moramo biti obaviješteni najkasnije
15 danas u 16.00h.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Pa mislim da je to sve što možemo
17 učiniti za sada s tim u vezi.

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ja se stvarno ispričavam ako ćete Vi
19 sada završiti, ili još uvijek zasjedamo 10 minuta.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Pa, mislim da nam nije ništa ostalo što
21 moramo obraditi, ako Vi nemate nešto.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. PANTELIC: [simultani prevod] E, o, da, imam, imam, časni Sude, ja bih
2 stvarno zamolio vas za malo pažnje.

3 Jučer, naime, na kraju...

4 [Pretnosno veće i sekretar se savjetuju]

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Oprostite. Paket po pravilu 92ter kojega
6 smo za sada prihvatili obilježava se kao dokazni predmet.

7 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Da, Časni sude. On će biti obilježen
8 kao komplet, i to kao dokazni predmet P01356.01-017. Hvala, časni Sude.

9 Oprostite, časni Sude, paket po pravilu 92ter...

10 [Pretnosno veće i sekretar se savjetuju]

11 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] U redu. Ispraviti ću. Dakle, ove dvije
12 izjave prihvaćaju se kao dokazni predmet P01356.01 i P01356.02. Hvala, časni
13 Sude.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala.

15 Izvolite, gospodine Panteliću.

16 G. PANTELIC: [simultani prevod] Juče, časni Sude, kada sam se savjetovao
17 s kolegom, poštovani kolega Krgović bio je vrlo precizan i iznio je
18 argumentaciju u vezi s problemom presuđenih činjenica. Ja pretpostavljam da to
19 nije dovršeno, pa imam samo još nekoliko napomena za koje mislim da bi bile od
20 koristi.

21 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da. Izvolite.

22 G. PANTELIC: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

23 Osim onoga što je kazao poštovani kolega Zečević, kolega O'Sullivan i
24 gospodin Krgović s tim u vezi, ja bih htio dodati sljedeće:

25

26

27

28

29

30

1 Časni Sude, koliko ja shvaćam pravilo, čini mi se 94B koje se odnosi na
2 uzimanje na znanje općepoznatih činjenica, to bi značilo da u smislu procesne
3 ekonomije, djelotvornosti suđenja, moraju vrijediti određene norme, pa onda
4 imamo i sudsku praksu ovoga suda s tim u vezi i tako dalje, i tako dalje.

5 Obrana Stojana Župljanina ima sljedeći stav: ovim pristupom trebamo se
6 služiti samo u vrlo ograničenom broju slučajeva. Evo, daću Vam jedan primjer: Mi
7 imamo predmet *Srebrenica*. Predmet *Srebrenica* počeo je suđenjem generalu Krstiću
8 zatim drugim pripadnicima, drugim ljudima, dakle, *Srebrenica 1*. Sad imamo
9 suđenje *Srebrenica 2*. Također postoji suđenje za granatiranje Sarajeva. Bilo je
10 suđenje generalu Galiću i generalu Miloševiću. Isto tako imamo nekoliko suđenja
11 za događaje u Prijedoru, počevši od Duška Tadića, zatim, predsjednika Kriznog
12 štaba Stakića i jednoga broja oficira i stražara u logorima.

13 Ja bih htio ukazati na sljedeće: da, ja bih se osobno mogao složiti kako
14 bismo ubrzali suđenje i kako bismo pratili određene standarde, ali samo za ovaj
15 ograničeni broj grupa predmeta. Da, to je vrijedilo donekle, naravno, uz
16 određene uvjete, za recimo, *Srebrenicu* ili za Sarajevo, ili za Prijedor. Ali
17 ovdje mi nemamo prethodnoga sudskog predmeta koji se konkretno odnosi na visoko
18 rangirane policijske dužnosnike. Govorim za gospodina Župljanina. Na primjer,
19 bio je predmet koji se vodio protiv njegovoga, recimo, suradnika ili protiv
20 zamjenika. Kada bi tako bilo, onda bi neki nalazi na toj osnovi mogli, kažem
21 mogli, postići taj standard da ih se smatra presuđenom činjenicom.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, kada Vi mene pitate kakav je moj stav - nazdravlje, časni Sude -
2 kakav je stav Obrane u vezi s presuđenim činjenicama, ja kažem sljedeće: na
3 osnovi onoga što sam upravo kazao, iznosim prigovor. A poštovani kolega Krgović
4 bio je vrlo djelotvoran kada Vam je pokazao, recimo, što je bilo u slučaju
5 Teslića. Kako, zapravo, načelo o presuđenim činjenicama je zapravo relativno, te
6 da moramo, zapravo, stvar obrađivati, svaki slučaj ponaosob kako bismo znali što
7 treba osporavati, a što ne.

8 Mislím da je to ono što su pitali sudac Harhoff i sudac Delvoie kada su
9 pitali da li ja sporim za rezultate popisa stanovništva u Tesliću iz 1991. Ja
10 sam rekao da dâ. Ja to osporavam. Na osnovi čega? Na osnovi sljedećeg: Prvo, to
11 je izvan okvira optužnice zato što je popis bio 1991. I potom, ova konkretna
12 činjenica ne predstavlja drugi aspekt, a to je broj radnika, primjerice, u
13 Tesliću, triju nacionalnosti koji su radili u inozemstvu i njihovo uvođenje u
14 popis, a oni se zapravo tamo fizički ne nalaze. Eto, zbog toga mi sporimo takvu
15 činjenicu. I bili smo prilično uspješni protiv Ewe Tabeau u predmetu Šamac, zato
16 što je njezina demografska studija bila potpuno odbačena kao nerelevantna za
17 predmet.

18 Sada, ja se vraćam, časni Sude, na temeljno pitanje u ovome suđenju. Ovo
19 je, naime, predmet koji se vodi na osnovi teorije Tužiteljstva koja bi se mogla
20 sažeti kao samo "Osudite svakog živog!", i onda se uvodi teorija o udruženom
21 zločinačkom pothvatu. Kada smo suočeni s ovakvom teorijom, ja imam potpuno pravo

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 osporavati, pa čak i onu manju činjenicu o nekim počiniteljima na nekim
2 prostorima, zato što ovako široka teorija koju zastupa Tužiteljstvo takva je da
3 čak i ove presuđene činjenice predstavljaju pravna pitanja i pravne probleme.
4 Zato što, kada imate ovako široko zasnovanu teoriju, to će svakako dovesti do
5 reakcije u smislu osporavanja nekih presuđenih činjenica na osnovi pravnih
6 pitanja. Jer znate, norme su takve da osoba A, B, C se nalazi u udruženom
7 zločinačkom pothvatu, A i B i tako dalje... Pa onda, imate glavnoga počinitelja
8 D koji djeluje i tako dalje, i tako dalje. Mislim, ovo je stvarno cijeli nered i
9 vrlo, vrlo neuredna teorija.

10 Kakav je, dakle, naš stav? Naš je stav, časni Sude, sljedeći: mi,
11 zapravo, a sudac Harhoff koji je bio predraspravni sudac može me ispraviti ako
12 griješim - bilo je to za vrijeme jedne predraspravne konferencije u lipnju
13 2009... Da bismo bili efikasni i da bismo izbjegli - Vi mene suče Harhoff pitate
14 hoću li prihvatiti neke presu presuđene činjenice. Ja sam rekao da hoću.
15 Prihvatiti ću mnoge takve činjenice, ali samo ako ta krovna teorija obuhvati
16 sve, dakle, čitav udruženi zločinački poduhvat o kojem govori Tužiteljstvo, ako
17 se taj krovni element ukloni. Ja sam spreman prihvatiti više presuđenih
18 činjenica samo ako ovo Tužiteljstvo bude slijedilo dobro uspostavljenu praksu
19 Međunarodnoga kaznenoga suda na osnovi nadležnosti kontinentalnoga prava i
20 načela koji se nalaze u Načelu putem kontrole.

21 To je, dakle, teorija - ako oni postupe tako, tek onda ću ja prihvatiti
22 neke presuđene činjenice. Zašto? Zato što oni moraju pokazati da li je moj
23
24
25
26
27
28
29
30

1 klijent bio u kakvom odnosu i u kakvoj vezi s posljedicama i s glavnim
2 počiniteljima. Ne možete samo kazati: ovdje je došlo do nereda. Imate vojsku,
3 imate civile, imate stražu, imate oficire i Vi ste odgovorni za prirodne i
4 predvidive posljedice. Ne, časni Sude, Mi se moramo vratiti na adekvatne i
5 pravične norme. A moram kazati da sam vrlo zadovoljan. Nisam siguran jesam li u
6 pravu, ali sudac Agius koji je bio, rekao bih, on je odličan sudac, u predmetu
7 *Brđanin*, kada se govorilo o udruženom zločinačkom poduhvatu, je ustanovio takve
8 stvari da on sad sjedi u Žalbenom vijeću. Dakle, moramo zapravo uzeti u obzir i
9 ono što su veliki pravni umovi govorili o ograničenjima i opasnim aspektima
10 udruženog zločinačkog poduhvata kako to definira Tužiteljstvo.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala, gospodine, Panteliću na pomoći.
12 Gospođo Pidwell, prošlo je vrijeme.

13 GĐA PIDWELL: [simultani prevod] Znam, časni Sude, imam samo 20 sekundi u
14 vezi s onim što je govorio sudac Harhoff jučer - u vezi s datumom videa Kozarac.
15 I htjela bih kazati sada: zadnja videosnimka koju je podnijelo Tužiteljstvo, to
16 je P1630, emitirana je na britanskoj televiziji 03.02.1993., a to je provjerio i
17 Britanski filmski institut.

18 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam, gospođo Pidwell.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Završit ćemo. Nastavit ćemo sutra u
20 sudnici III u 14.15h.

21 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ... Sednica završena u 13.48h,
2 nastavak zakazan za sredu,
3 19. 05. 2010., u 14.15h.
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

utorak, 18.05.2010.

Predmet br. IT-08-91-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.